

informator

KULTURALNY I TURYSTYCZNY

województwa jeleniogórskiego

W NUMERZE:

- ★ KALENDARZ IMPREZ „WRZEŚNIA JELENIOGÓRSKIEGO”
- ☐ TEATR IM. NORWIDA NA WĘGRZECH
- ☐ II BIENNALE FOTOGRAFII GÓRSKIEJ
- ☐ O SKARBACH W JELENIOGÓRSKIM ZAMKU
- ☐ HISTORIA SCHRONISKA „ZAMEK CHOJNIK”
- ☐ SZUKAJMY SKARBÓW
- ☐ KRZYŻÓWKA
- ☐ PROPOZYCJE WYCIECZEK

WRZESIEŃ 1982

3/61

informator

KULTURALNY I TURYSTYCZNY

województwa jeleniogórskiego

SPIS TREŚCI

☐	KALENDARZ IMPREZ „WRZEŚNIA” JELENIOGÓRSKIEGO	2
☐	TEATR	10
☐	MUZYKA	11
☐	ESTRADA	13
☐	GALERIE	18
☐	MUZEA	15
☐	BIBLIOTEKI	14
☐	OŚRODKI, KLUBY, DOMY KULTURY	19
☐	TEATR IM. NORWIDA NA WĘGRZECH	22
☐	„PEJZAŻE PODZIEMNE” JERZEGO ROSOŁOWICZA	26
☐	II BIENNALE FOTOGRAFII GÓRSKIEJ	28
☐	KRZYŻÓWKA	30
☐	O SKARBACH W JELENIOGÓRSKIM ZAMKU	37
☐	HISTORIA SCHRONISKA „ZAMEK CHOJNIK”	38
☐	MIASTA I WSIE WOJEWÓDZTWA JELENIOGÓRSKIEGO	41
☐	DOMY WZASOWE W KARPACZU	43
☐	SZUKAJMY SKARBÓW	47

3/61/82

WYDAWCA: Wojewódzki Dom Kultury

Jelenia Góra; ul. 15 Grudnia 28/30

WSPÓŁWYDAWCA: Wojewódzkie Centrum Informacji Turystycznej

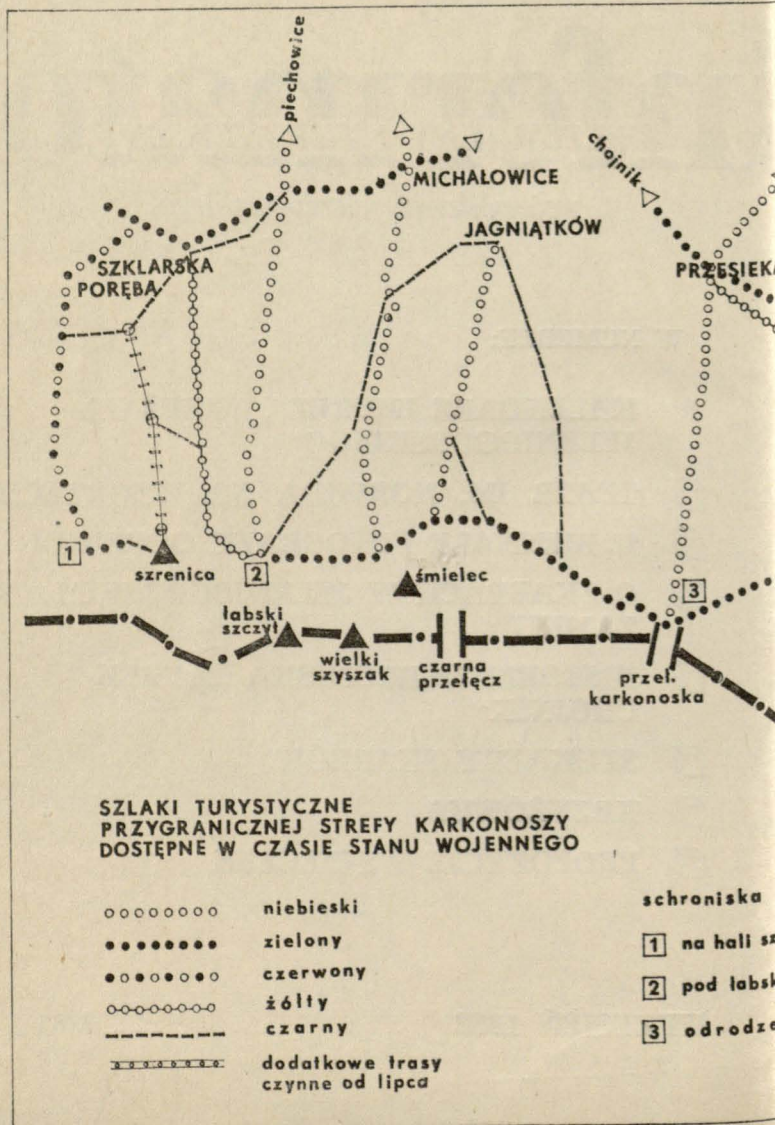
ADRES REDAKCJI: Informator Kulturalny i Turystyczny Województwa Jeleniogórskiego, 58-505 Jelenia Góra, Baszta Miejska, ul. Grodzka 14, tel. 235-42

Redaktor naczelny — Andrzej Grzelak

DRUK: DZG Jelenia Góra, 1506-2-01119/82 2 000 A5 — H-24

Informacje należy nadsyłać w nieprzekraczalnym terminie do 15 każdego miesiąca. Za zmiany w programach redakcja nie ponosi odpowiedzialności.

Cena 10 zł

WRZESIEŃ JELENIO- GÓRSKI 1982

Jak zwykle we wrześniu Jelenia Góra obchodzi swoje święto i jak zwykle w jego programie nie zabraknie ciekawych i atrakcyjnych imprez, z których zapewne każdy będzie mógł wybrać coś dla siebie. Program drukujemy poniżej. Radzimy jednak także zajrzeć do innych rubryk „Informatora”. Placówki kulturalne pracują bowiem nie tylko na rzecz wzbogacenia kalendarza obchodów „Września”, ale prowadzą stałą działalność. Sygnalizujemy m. in. nowe premiery teatralne, interesujące wystawy.

W numerze zamieszczamy więcej niż zwykle materiałów o Jeleniej Górze, ale nie tylko. Życzymy przyjemnej lektury i wielu miłych wrażeń na imprezach „Września Jeleniogórskiego”.

KALENDARZ IMPREZ

- **PRZEGLĄD FILMÓW POLSKICH O TEMATYCE DZIECIĘCEJ I MŁODZIEŻOWEJ** — kino „Tatry”, ul. Krótka 3, 1—15.09, początek projekcji o godz. 16.00.
- **IV FESTIWAL MUZYKI POLSKIEJ** — 4—15.09. Program podajemy w rubryce „Muzyka”.
- **„PRZEBOJE LAT TRZYDZIESTYCH”** — koncert inaugurujący sezon artystyczny Orkiestry Kameralnej P.P. „Uzdrowisko — Cieplice” — Teatr Zdrojowy, 6, 7.09, godz. 19.30. Dyryguje A. Majchrowicz, soliści: K. Pakulska — sopran koloraturowy, W. Borkowski — tenor.

- **„YESTERDAY”** — przedstawienie baletowe Polskiego Teatru Tańca Conrada Drzewieckiego z Poznania, oparte na muzyce zespołu The Beatles — 8, 9.09, godz. 19.00, sala Teatru im Norwida, ul. Wojska Polskiego 38.
- **KART ROCK** — Hala Widowiskowo-Sportowa przy ul. Złotniczej 12 — 10, 11, 12.09, początek koncertów o godz. 17.00. Program podajemy w rubryce „Estrada”.
- **„RYCERZE KRÓLA ARTURA”** — spektakl Wrocławskiego Teatru Pantomimy w reżyserii i choreografii Henryka Tomaszewskiego — sala Teatru im Norwida, ul. Wojska Polskiego 38, 11, 12.09, godz. 19.00.
- **II JARMARK BOBRZAŃSKI** — 11—19.09, godz. 9.00—18.00, Plac Ratuszowy.
- **INAUGURACJA „WRZESNIA JELENIOGÓRSKIEGO '82”** (w części artystycznej spektakl Wrocławskiego Teatru Pantomimy „Rycerze Króla Artura”) — Teatr im. Norwida, ul. Wojska Polskiego 38, 10.09, godz. 18.00.
- **„Kupię, sprzedam, ale przedtem posłucham”** — **GIELDA PŁYT I KASET MAGNETOFONOWYCH** — Miejski Dom Kultury „Muflon”, ul. Cieplicka 172, 12.09, godz. 15.00.
- **GIELDA SPRZĘTU SPORTOWEGO I TURYSTYCZNEGO, ORAZ ZNACZKÓW I PROPORCZYKÓW TURYSTYCZNYCH I SPORTOWYCH** — Stacja Centralna Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego, ul. Świerczewskiego 89, 12.09, godz. 11.00.
- **KONCERT KAMERALNY** w wykonaniu Orkiestry P.P. „Uzdrowisko Cieplice” — w programie występ mima i choreografa z Warszawy **JERZEGO KAPLIŃSKIEGO** — Teatr Zdrojowy, 13.09, godz. 19.30.
- **POKAZ UKŁADANIA KWIATÓW, ORAZ KONCERT POETYCKO-MUZYCZNY** — Klub Międzynarodowej Prasy i Książki, ul. Długa 1, 13, 14.09, godz. 17.00.
- **PRZEGLĄD FILMÓW FABULARNYCH NIEMIECKIEJ REPUBLIKI DEMOKRATYCZNEJ** — 13—19.09, kino Marysieńka, ul. 1 Maja 31 (inauguracja — 13.09, godz. 17.00). Szczegółowy program podajemy na str. 8.
- **WMUROWANIE TABLICY PAMIĄTKOWEJ UPAMIĘTNIAJĄCEJ POBYT W JELENIEJ GÓRZE POETY EDWARDA KOZIKOWSKIEGO** — ul. Mickiewicza 24, 14.09, godz. 13.00.
- **„Jelenia Góra w świetle dokumentów archiwalnych”** prelekcja mgr Czesława Margasa — Czytelnia Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej, ul. 15 Grudnia 28/30, 17.09, godz. 16.00.
- **Przegląd dorobku ARTYSTYCZNYCH ZESPOŁÓW AMATORSKICH MIĘDZYKŁADOWEGO DOMU KULTURY „GENCJANA”** — MzDK „Gencjana”, ul. Wolności 258,

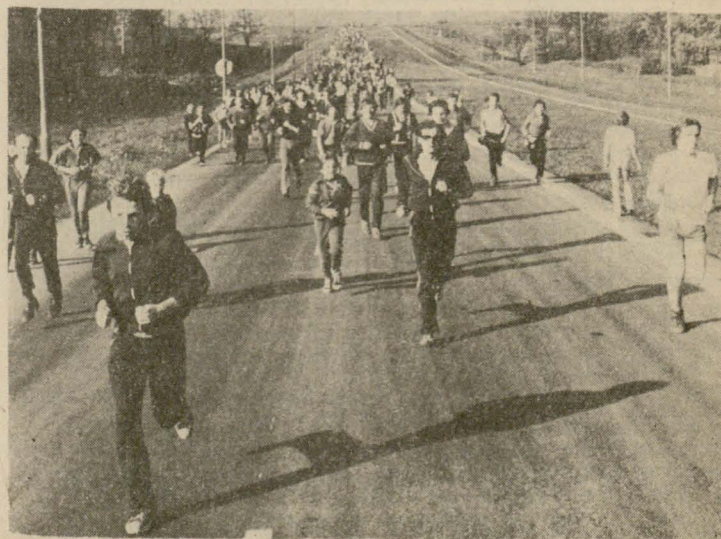
17—18.09.

- Występ ZESPOŁU TAŃCA LUDOWEGO SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 15 — Teatr Zdrojowy, 18.09, godz. 16.00.
- „Książka jest dobra na wszystko” — GIELDA KSIĄŻEK — Miejski Dom Kultury „Muflon”, ul. Cieplicka 172, 19.09, godz. 15.00.
- „ROCZNIK JELENIOGÓRSKI” zwiernikiem rzeczywistości województwa jeleniogórskiego” — prelekcja — Czytelnia Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej, ul. 15 Grudnia 27, 20.09, godz. 17.00.
- „JESIENNY PIKNIK COUNTRY” — przegląd muzyki country w wykonaniu zespołów polskich, węgierskich i czechosłowackich — 23—26.09. Szczegółowy program podajemy w rubryce „Estrada”.
- „Ruch pionierski i osadniczy w Jeleniogórskiem” — prelekcja — Filia nr 4 Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej, Plac Piastowski 32, 21.09, godz. 16.00.
- „NAJPIĘKNIEJSZE ARIE, DUETY I FRAGMENTY OPERETEK” — koncert w wykonaniu Orkiestry Kameralnej P.P. „Uzdrowisko Cieplice”, Teatr Zdrojowy, 20, 21.09, godz. 19.30.
Dyrygent — A. Majchrowicz, soliści: S. Kondella — sopran, E. Borkowski — tenor.
- „PROBLEMY BUDOWNICTWA WOJEWÓDZTWA JELENIOGÓRSKIEGO” — seminarium naukowe przygotowane przez Zarząd Delegatury Towarzystwa Naukowego Organizacji i Kierownictwa — Sala Konferencyjna Wojewódzkiego Zarządu Budownictwa, ul. Muzealna 9, 23—24.09, godz. 11.00.
- „MUZYKA POLSKA” — koncert CHÓRU CHŁOPIECOMĘSKIEGO — Szkoła Podstawowa nr 2, ul. Armii Czerwonej, 24.09, godz. 16.30.
- „ROKOWISKO” — koncert w wykonaniu amatorskich zespołów instrumentalnych i wokalnie-instrumentalnych — Wzgórze Kościuszki, 25.09, godz. 12.00.
- XVI TURNIEJ TAŃCA TOWARZYSKIEGO o „PUCHAR KARKONOSZY” — Międzyzakładowy Klub „Iskra”, ul. Grunwaldzka 2, 25—26.09, (otwarcie 25.09 o godz. 17.00)
- X JARMARK OSOBLIWOŚCI I STAROCI — Plac Ratuszowy, 26.09, godz. 9.00—17.00.
- KONCERT MUZYKI POPULARNEJ w wykonaniu Orkiestry Kameralnej P. P. „Uzdrowisko Cieplice” — Teatr Zdrojowy, 27, 28.09, godz. 19.30.
Dyrygent — A. Majchrowicz, soliści — S. Kondella — sopran, E. Borkowski — tenor.

10 i 12 września w Rynku działać ma uliczna oficyna, drukująca rycinę z panoramą Jeleniej Góry z XVIII i XIX wieku, na której przybijana będzie wyciskana pieczęć lakowa z herbem miasta. Uliczna mennica wybije pamiątkowe krążki, nawiązujące do denarów z XIII wieku, z mennic książąt: Bolka i Bernarda. Imprezę, w skład której wejdzie także wystawa „Z dziejów Ziemi Jeleniogórskiej”, przygotowuje Wojewódzki Ośrodek Archeologiczno-Konserwatorski we Wrocławiu.

IMPREZY SPORTOWE, REKREACYJNE I TURYSTYCZNE

- WOJEWÓDZKI FESTYN SPORTOWO-REKREACYJNY — Ośrodek Wypoczynku Świątecznego „Rakownica”, ul. Okopowa, 4.09, godz. 9.00.
- RAJDOWE SAMOCHODOWE MISTRZOSTWA OKRĘGU — Plac Zebrań, ul. Świerczewskiego, 4—5.09 (start o godz. 23.00).
- ZAWODY WĘDKARSKIE — staw przy ul. Żeromskiego, 5.09, godz. 9.30.
- MISTRZOSTWA POLSKI W AKROBATYCE SAMOLOTOWEJ — Lotnisko przy ul. Łomnickiej, 5—12.09, godz. 12.00.
- DRUŻYNOWE ZAWODY KORESPONDENCYJNE W ŁUCZNICTWIE — Stadion przy ul. Złotniczej, 5.09, godz. 14.00.
- TYDZIEŃ SPORTU SZKOLNEGO — 9—16.09
- WIELOMECZ MŁODZIKÓW W LEKKIEJ ATLETYCE — stadion WOSR przy ul. Podchorążych 1, 12.09, godz. 12.00.
- TURNIEJ ZAPASNICZY O „ZŁOTY PAS” — Hala Sportowa przy ul. Złotniczej, 17—19.09 otwarcie — 17.09 o godz. 16.00.

BIEG JELENIOGÓRSKIEJ JESIENI

Fot. H. Stobiecki

- **TURNIEJ MINIKOSZYKÓWKI CHŁOPCÓW** — Sala Sportowa Młodzieżowego Domu Kultury przy ulicy M. Curie-Skłodowskiej 12, 17—19.09 (otwarcie 17.09 o godz. 15.30).
- **V OGÓLNOPOLSKI WYŚCIG KOLARSKI JUNIORÓW O PUCHAR PREZYDENTA MIASTA JELENIEJ GÓRY** — 17—19.09.

Pięcioletni wyścig prowadzący głównie góorskimi trasami Karconoszy. W trakcie jego trwania rozegrana zostanie też jazda indywidualna na czas (podjazd pod górę) i kryterium uliczne na Zabobrze.

- **MARATON KOLARSKI** — Plac Zebrań przy ulicy Świerczewskiego, 18.09, godz. 10.00.

Jest to impreza rekreacyjna dla każdego posiadacza roweru. Należy przejechać 100 km, przy czym tempo dyktuje pilot. W wyścigu nie ma zwycięzców. Ważne jest aby dojechać do mety. Nagrody są rozlosowywane wśród tych, którzy przejechali całą trasę.

- **ESKAPADA RODZINNA W GÓRY** — 19.09, uczestnicy wycieczek zbierają się na finał imprezy na zamku Chojnik o godz. 13.00.
- **POKAZY RATOWNICTWA GÓRSKIEGO GRUP KARKONOSKIEJ I WAŁBRZYSKO-KŁODZKIEJ GOPR** — zamek Chojnik, 19.09, godz. 14.00.
- **„ŚWIĘTO LATAWCA”** — zawody sportowe, lotnisko przy ul. Łomnickiej, 19.09, godz. 10.00.
- **ZAWODY LUCZNICZE** — Stadion przy ul. Złotniczej, 18—19.09, godz. 14.00.
- **OKRĘGOWY TURNIEJ BRYDZA SPORTOWEGO** — Międzyzakładowy Dom Kultury „Gencjana”, ul. Wolności 258, 26.09.
- **OGÓLNOPOLSKI TURNIEJ KOSZYKÓWKI JUNIORÓW MŁODSZYCH** — Sala Sportowa Młodzieżowego Domu Kultury, ul. M. Curie-Skłodowskiej 12, 24—26.09/ otwarcie — 24.09 o godz. 15.30.
- **TURNIEJ PIŁKI SIATKOWEJ DZIEWCZĄT** — boisko Szkoły Podstawowej nr 4, przy ul. Karłowicza (Zabobrze), 25—26.09.
- **FESTYN SPORTOWO-REKREACYJNY** — Ogród Osiedlowy na Zabobrze przy ul. Komedy — Trzcńskiego, 26.09, godz. 14.00.
- **BIEG JELENIOGÓRSKIEJ JESIENI** — Plac Piastowski, 26.09, start o godz. 10.00.

WYSTAWY

- **„LUDZIE EKRANÓW W KARYKATURZE”** — wystawa rysunków ZBIGNIEWA MARTINA. Salon „Na Antresoli”, Klub Międzynarodowej Prasy i Książki, ul. Długa 1 (ekspozycja czynna będzie do 10.09).
- Wystawa przeglądowa **GRUPY PLASTYCZNEJ JELENIOGÓRSKIEGO TOWARZYSTWA SPOŁECZNO-KULTURALNEGO „ZADRA 81”** — Galeria Sztuki Współczesnej Klubu Międzynarodowej Prasy i Książki, Pl. Ratuszowy 50, 1—24.09 (otwarcie 1.09 o godz. 16.00).

Grupa zrzesza jeleniogórskich plastyków, którzy formalnie nie mają statusu profesjonalnego, ale dawno przestali już być amatorami. Dla wielu z nich plastyka stanowi podstawowe źródło utrzymania.

- **II BIENNALE FOTOGRAFII GÓRSKIEJ** — wystawa pokonkursowa — Galeria Sztuki Biura Wystaw Artystycznych, ul. 15 Grudnia 8, 2—25.09 (otwarcie 2.09 o godz. 15.00). O wynikach Biennale piszemy wewnątrz numeru.

- **KIERMASZ PRAC PLASTYCZNYCH** — Plac Zabaw przy ul. Komedy — Trzcńskiego (Zabobrze), 4.09, godz. 15.00.

- **„30 LAT RATOWNICTWA GÓRSKIEGO W SUDETACH”** — Stacja Centralna Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego, ul. Świerczewskiego, 79, otwarcie — 7.09, o godz. 12.

- **„JERZY ROSOŁOWICZ — PEJZAŻE PODZIEMNE, POKAZ TELEHYDROGRAFIKÓW”** — Filia Biura Wystaw Artystycznych przy P.P. „Uzdrowisko — Cieplice”, Plac Piastowski 38, 10—27.09 (otwarcie — 10.09 o godz. 14.00). O wystawie piszemy szerzej wewnątrz numeru.

- **„VENUS — AKT I PORTRET '78”** — wystawa fotograficzna, Międzyzakładowy Dom Kultury „Gencjana”, ul. Wolności 258, 15.09—15.10.

- Wystawa **PLASTYKI NIEPROFESJONALNEJ ŚRODOWISKA JELENIOGÓRSKIEGO**, — Wojewódzki Dom Kultury, ul. 15 Grudnia 28/30, 16.09—16.10 (otwarcie — 16.09 o godz. 12.00).

Na wystawie zgromadzono sprzęt, dokumenty i fotogramy związane z historią ratownictwa górskiego.

- **„GRAFIKA I RYSUNEK MARKA LERCHERA”** — Klub Międzynarodowej Prasy i Książki, ul. Długa 1 — 17—30.09 (otwarcie — 17.09 o godz. 17.00).

- **„MOJE MIASTO”** — plener plastyczny — Plac Ratuszowy, 18.09, godz. 11.00.

- **„CHRONMY PRZYRODĘ WOJEWÓDZTWA JELENIOGÓRSKIEGO”** — pokonkursowa wystawa fotogramów, — Salon Wystawowy Jeleniogórskiego Towarzystwa Fotograficznego, ul. Podwałe 1, 25.09—25.10, otwarcie 25.09 o godz. 12.00

- **„GRAFIKA BARWNA ze zbiorów CBWA w Warszawie”,** Filia Biura Wystaw Artystycznych przy P.P. „Uzdrowisko — Cieplice”, Plac Piastowski 38 — (otwarcie — 29.09 o godz. 13.00).

- **„RZEŻBA I MALARSTWO JANINY I JERZEGO KĘDZIORÓW”** reprezentujących Oddział ZPAP w Katowicach — Galeria Sztuki Współczesnej Klubu Międzynarodowej Prasy i Książki, Plac Ratuszowy 50, 27.09—15.10 (otwarcie — 27.09 o godz. 16.00)

- **III JELENIOGÓRSKIE PREZENTACJE GRUPY MŁODYCH PLASTYKÓW PROFESJONALISTÓW** — Galeria Sztuki Biura Wystaw Artystycznych, ul. 15 Grudnia 8, 30.09—15.10 (otwarcie 30.09, o godz. 14.00).

PRZEGLĄD FILMÓW FABULARNYCH NIEMIECKIEJ REPUBLIKI DEMOKRATYCZNEJ

13—19.09 — kino „Marysieńka”

■ 13.09 — „DESZCZOWA PANI” — „SOLO SUNNY”

Reżyseria — Konrad Wolf i Wolfgang Kohlhaase. W rolach głównych: R. Krossner, A. Lang, D. Montag, H. Kipp.

Jest to studium przeżyć młodej dziewczyny poszukującej recepty na życie. Na I Festiwalu Filmów Fabularnych NRD w Karl Marx Stadt, w 1980 roku, nagrodą wyróżniono zarówno reżyserów jak i odtwórczynię głównej roli R. Krossner. Na Międzynarodowym Festiwalu Filmowym w Berlinie Zachodnim obraz otrzymał nagrodę FIPRESCI, a R. Krossner Srebrnego Niedźwiedzia.

■ 14.09 — „ZWIERCIADŁO WIELKIEGO MAGUSA” — „NARZECZONA”

Reżyseria — Gunther Rucker i Gunther Reisch. W rolach głównych: J. Wachowiak, S. Budinowa, R. Ademaitis, E. Ziętek.

Bohaterką filmu jest niemiecka komunista skazana w połowie lat 30-tych na 10 lat ciężkiego więzienia. Scenariusz oparty został na autobiograficznej powieści Ewy Lippold.

„Narzeczoną” wyróżniono nagrodą KRYSZTAŁOWEGO GLOBUSA na MFF w Karlovych Varach w 1980 roku.

■ — „ŚNIEŻYNKA I RÓŻYCZKA” — „NA TROPIE SOKOŁA”

Reżyseria — Gottfried Kolditz. W rolach głównych: Gojko Mitić, Barbara Brylska, Lali Meschi.

Kinematografia NRD wyspecjalizowała się w realizacji filmów o tematyce indiańskiej. „Na tropie Sokoła” to niewątpliwie jeden z najciekawszych obrazów z tej serii. Opowiada o walce plemienia Dakotów z białymi osadnikami.

■ 16.09 — „NOC POŚLUBNA W DESZCZU” — „MĘCZYŻNA W PERUCE”

Reżyseria — Klaus Gendries. W rolach głównych: Dieter Franke, Michael Gwiedsek, Rolf Hoppe.

Akcja filmu rozgrywa się w czasie Rewolucji Francuskiej. Bohaterami są: student — rewolucjonista i kamerdyner hrabiego, których łączą burzliwe wydarzenia ówczesnych dni.

■ 17.09 — „NASZ NOWY BRACISZEK” — „AŻ ROZŁĄCZY NAS ŚMIERĆ”

Reżyseria — Heiner Carow. W rolach głównych: Karin Sass, Martin Seifert, Renate Krobner.

Jest to opowieść o młodym małżeństwie, zawartym z wielkiej miłości, w którym dochodzi do kryzysu z powodu alkoholizmu męża.

■ 18.09 — „BAŁWANEK PŁYNIE DO AFRYKI” — „KOMBINATOR”

Reżyseria — Gunther Haubold. W rolach głównych: Ulrich Thejin, Anna Dymna, Barbara Dittus, Leon Niemczyk.

Bohaterem filmu jest człowiek uważany za sprytnego, w złym znaczeniu tego słowa, ale w gruncie rzeczy uczciwy ślusarz — mechanik, który ma „złote rączki” i potrafi w pełni wykorzystać te umiejętności. Ukarany, nawet w więzieniu zyskuje sympatię. Po wyjściu na wolność korzysta z pomocy odbywających jeszcze karę kolegów.

■ 19.09 — „TAJEMNICA TRZECH POMARAŃCZY” — „NIEPOKÓJ”

Reżyseria — Lothar Warneke. W rolach głównych: Christine Schorn, Wilfried Pucher, Hermann Beyer.

Film przedstawia jeden dzień z życia kobiety, dzień którego porządek zburzyła wizyta u lekarza i przerażająca diagnoza — nowotwór. Ze świadomością śmiertelnego zagrożenia błąka się ona po mieście, starając się wypełnić czas do wieczornego spotkania z przyjaciółmi.

Prezentujemy archiwalne zdjęcie z „Muzycznego Campingu” w Lubaniu. Był on pierwowzorem organizowanych w tym roku w trakcie „Września Jeleniogórskiego” takich imprez jak: KART ROCK, czy PIKNIK COUNTRY.

teatr

TEATR IM. CYPRIANA KAMILA NORWIDA

Dyrektor: ALINA OBIDNIAK

Jelenia Góra, al. Wojska Polskiego 38 — tel. 232-74 i 232-75

Kasa, tel. 233-25, czynna jest w godzinach od 10.00 do 13.00, i od 17.00 do 19.00.

Organizacja widowni (bilety zbiorowe) czynna jest w godz. od 9.00 do 14.00, tel. 246-32.

W REPERTUARZE WRZEŚNIOWYM

URSZULA KOZIOL

„KRÓL MALOWANY”

Reżyseria — Alina Obidniak

Opracowanie muzyczne —

Bogdan Dominik

Wykonawcy: Ziuta Zajączkówna, Zofia Bajno, Edward Kalisz, Andrzej Nowak, Ryszard Wojnarowski, Marta Łęcka, Ewa Sobiech, Renata Jasińska, Jadwiga Sowa, Zdzisław Sobociński, Kazimierz Krzaczkowski, Bogusław Kozak, Jan Bogusz, Wojciech Ziemiański, Zdzisław Korzeniowski, Andrzej Kempa, Henryka Dydłowicz, Stefan Miedziński.

Terminy przedstawień: Jelenia Góra 7, 14, 15, 16, 17, 19, 21, 22, 23, 24, 28, 29, 30 - Teatr Zdrojowy - 8

„Król Malowany” jest spektaklem dla dzieci i młodzieży, opartym na bajce Hansa Chrystiana Andersena: „Nowe szaty króla”.

TEATR ANIMACJI

58-500 JELENIA GÓRA, ul. Drzymały 34, tel. 264-28

Dyrektor: JANUSZ RYL-KRYSTIANOWSKI

W REPERTUARZE WRZEŚNIOWYM

P R E M I E R A

AARON JUDACH

„PRZYGODY TOMKA Z DZIURĄ W BUCIE”

Przekład — Andrzej Nowicki

Adaptacja — Tomasz Pietrasik

Reżyseria — Janusz Ryl-Krystianowski

„INDYK”

Program kabaretowy w wykonaniu studentów Wyższej Szkoły Teatralnej we Wrocławiu.

Terminy przedstawień: 3, 4, 5, 7, 9, 16, 17, 18, 19

*

„RYCERZE KRÓLA ARTURA”

Spektakl TEATRU PANTOMIMY w reżyserii i choreografii HENRYKA TOMASZEWSKIEGO

Termin przedstawień: 10, 11, 12, godz. 19.00

*

„YESTERDAY”

Spektakl POLSKIEGO TEATRU TANCA CONRADA DRZEWIECKIEGO oparty na muzyce zespołu THE BEATLES

Termin przedstawień: 8, 9, godz. 19.00

Scenografia — Waldemar Grażewicz

Muzyka — Krzysztof Arciszewski

Aktorzy: Bogusław Jaremcowicz, Małgorzata Lisowicz, Jacek Maksimowicz, Honorata Magdeczko, Lidia Majerczak-Pawłowicz.

Informacji o przedstawieniach udziela kierownik Działu Organizacji Widowni pod podanym wyżej numerem telefonu.

muzyka

PAŃSTWOWA ORKIESTRA SYMFONICZNA

58-500 Jelenia Góra, ul. 22-go Lipca 60 Sala Koncertowa, tel. 265-95

Kierownik artystyczny — STEFAN STRAHL

Przedsprzedaż i rezerwację biletów prowadzi kasa Państwowej Orkiestry Symfonicznej ul. 22 Lipca 60 w godz. od 9.00 do 14.00 oraz w dniach koncertów w godz. od 16.00 do 18.15

IV FESTIWAL MUZYKI POLSKIEJ

SOBOTA — 4.IX

godz. 18.15

Aula Akademii Ekonomicznej

Jelenia Góra

KONCERT INAUGURACYJNY

Piotr Paleczny — fortepian

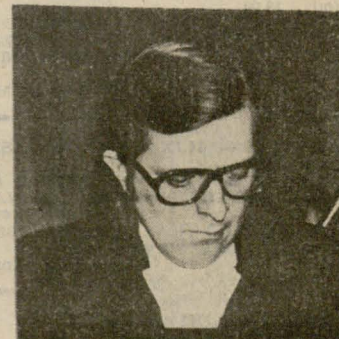
Stefan Strahl — dyrygent

Chór Polskiego Radia we Wrocławiu

Państwowa Orkiestra Symfoniczna w Jeleniej Górze

W programie utwory:

Szymanowskiego, Moniuszki

Piotr Paleczny

NIEDZIELA — 5.IX

Sala Koncertowa im. L. Różyckiego

KONCERT KAMERALNY

ZESPÓŁ KAMERALNY OPERY BERLIŃSKIEJ

„MUSICA NOVA”

W programie utwory:

Bacha

PONIEDZIAŁEK — 6.IX
godz. 20.00

Kościół pw. św. Jana Chrzciciela

WTOREK — 7.IX
godz. 18.15

Sala Koncertowa

**KONCERT CHÓRALNY
LENINGRADZKI AKADEMICKI CHÓR A/CAPELLA**
im. M. Glinki
Władimir Czermuszenko — dyrygent

CZWARTEK — 9.IX
godz. 16.00

Teatr Zdrojowy
Cieplice

**RECITAL
ALEKSANDRY UTRECHT**
— fortepian

W programie utwory:
Chopina, Lutosławskiego, Liszta, Schuberta

PIĄTEK — 10.IX
godz. 18.15

Sala Koncertowa im. L. Różyckiego
Jelenia Góra

KONCERT SYMFONICZNY
Mieczysław Gawroński — dyrygent
Aleksandra Utrecht — fortepian

Państwowa Orkiestra Symfoniczna w Jeleniej Górze
W programie utwory:
Góreckiego, Karłowicza, Lessela

SOBOTA — 11.IX
godz. 18.15

Aula Akademii Ekonomicznej
Jelenia Góra

**KONCERT CHÓRALNY
CANTORES MINORES WRATISLAVIENSES**
Edmund Kajdasz — dyrygent

W programie:
Iudowe pieśni kurpiowskie

NIEDZIELA — 12.IX
godz. 19.00

Kościół pw. św. Erazma i Pankracego
Jelenia Góra

**KONCERT CHÓRALNY
CANTORES MINORES WRATISLAVIENSES**
Edmund Kajdasz — dyrygent

W programie utwory:
GOMÓLKI

WTOREK — 14.IX
godz. 18.15

Sala Koncertowa im. L. Różyckiego
Jelenia Góra

**KONCERT KAMERALNY
ORKIESTRA KAMERALNA PR i TV W POZNANIU**
Agnieszka Duczmal — dyrygent
Jadwiga Kotnowska — flet

W programie utwory:
Pachelbela, Mozarta, Vivaldiego

ŚRODA — 15.IX
godz. 18.15

Sala Koncertowa im. L. Różyckiego
Jelenia Góra

**KONCERT KAMERALNY
ORKIESTRA KAMERALNA PR i TV W POZNANIU**
Agnieszka Duczmal — dyrygent

W programie utwory:
Spisaka, Bacewicza, Szymanowskiego, Karłowicza

Szczegółowy program koncertów zawiera „Informator” wydany
przez Państwową Orkiestrę Symfoniczną.

estrada

KARKONOSKA AGENCJA IMPREZ ARTYSTYCZNYCH

Jelenia Góra, ul. Krótka 25, tel. 266-14, 248-27, 267-49

10—12.09.

KART ROCK

- 10.09 — koncert zespołów: „HISTERYK FILIP”, „EASY RIDER”, „DZEM”, „PERFECT” (wystąpi także amatorski zespół z Wojewódzkiego Domu Kultury w Jeleniej Górze — „Regres”)
■ 11.09 — „REPUBLIKA”, „BRAK”, „BRYGADA KRY. ZYS”, „LOMBARD”
■ 12.09 — „CYTRUS”, „ARGUS”, „JEEP”, „TSA”
Koncerty rozpoczynają się będą o godz. 17.00 w Hall Sportowo-Widowskiej przy ulicy Złotniczej 12, w Jeleniej Górze (Stadion Miejski). Organizatorzy przygotowali niezapowiedzianą w programach „niespodziankę”, a KART ROCK obejmie swoim zasięgiem także inne miasta województwa, gdzie koncertować będą poszczególne zespoły.

*

12—19.09.

„...JAK PRZED LATY...”

Program estradowy w którym udział wezmą: GRAŻYNA ŚWITAŁA, JOLANTA SZEN, BOLESŁAW GROMNICKI, EDWARD HULEWICZ, WŁADYSŁAW KOCHAN, JERZY MIRTÓN, oraz zespół muzyczny „POLLON”.

*

14—23.09.

„FRICO”

Program przygotowany został przez zespół warszawskiego kabaretu, którego założycielem i wieloletnim filarem, był nieżyjący już Józef Prutkowski.

*

„HANNA BANASZAK I JEJ GOŚCIE”

Program ten zrealizowała Karkonoska Agencja Imprez Artystycznych. Premiera jego odbędzie się w Jeleniej Górze w Teatrze im. Norwida. Termin podany zostanie w afiszach.

Hanna Banaszak podczas koncertu na Rynku w Jeleniej Górze.

23—26.09.

„JESIENNY PIKNIK COUNTRY”

KONCERTY:

- 23.09 — „COUNTRY EXPRES” — Hala Sportowa przy ulicy Złotniczej w Jeleniej Górze, godz. 20.00
■ 24.09 — „GITARA CONTRA BANJO” — Hala Sportowa, godz. 17.00
■ 25.09 — „20.10 do GÓRY JELENIEJ” — Hala Sportowa, godz. 20.00

WYKONAWCY:

Zespoły: „GREENHORNS”, „PLAVCI” (Czechosłowacja), „110° CEL-SJUSZA” (Węgry), „BABSZTYL”, „POD BUDĄ”, „COUNTRY FAMILY”, „KANTRY” (Polska) oraz liczni soliści instrumentalni i piosenkarze m. in. GRAŻYNA ŚWITAŁA i JANUSZ ŁASKOWSKI. Scenariusz opracował znany prezenter Polskiego Radia — Korneliusz Pacuda, a koncerty reżyseruje Zbigniew Proszowski z TV Warszawa.

IMPREZY TOWARZYSZĄCE:

- **DISCO — COUNTRY** — korty w Karpaczu, 24.09, godz. 20.00
- **MARATON FILMÓW COUNTRY** — korty w Karpaczu, 24.09, godz. 22.00
- **PIKNIK COUNTRY** — Ośrodek Rekreacji Konnej w Milikowie (w programie koncert plenerowy, zawody rekreacyjne, konkursy, gry i zabawy), 26.09, godz. 11.00—14.00.

Impreza przygotowana została przez KART wspólnie z Biurem Turystyki Młodzieżowej ZSMP „Juwentur”. Ta druga instytucja zapewni ciekawy program turystyczny dla widzów, którzy przyjadą z całej Polski. (zakwaterowanie w Karpaczu)

Podobnie jak w przypadku KART ROCKU koncerty poszczególnych zespołów i wykonawców odbywać się będą także w innych miastach województwa.

biblioteki

WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA

58-505 Jelenia Góra, ul. 15 Grudnia 27, tel. 262-44, 262-45, telex 075400
Dyrektor — **ANDRZEJ BALTYN**

- Wypożyczalnie: beletrystyczna i naukowa czynne są codziennie oprócz środy i dni świątecznych w godz. 11.00 do 18.00, w soboty od 11.00 do 16.00
- Czytelnia czynna jest codziennie oprócz środy i dni świątecznych w godz. od 11.00 do 18.00, w soboty od 10.00 do 16.00
- Oddział Dziecięco-Młodzieżowy, ul. Wojska Polskiego 65 udostępnia swoje zbiory w wypożyczalni i czytelnicy codziennie oprócz środy, dni świątecznych i wolnych sobót w godz. od 10.00 do 17.00, w soboty pracujące od 10.00 do 15.00.

Filie Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej czynne są codziennie oprócz środy, wolnych sobót i dni świątecznych w godz. od 11.00 do 18.00, w sobotę która jest dniem roboczym — w godz. od 10.00 do 16.00

- Filia nr 1 — ul. 1 Maja 68
- Filia nr 2 — ul. B. Prusa 8
- Filia nr 3 — ul. Różyckiego 4
- Filia nr 4 — Plac Piastowski 32, tel. 511-08
- Filia nr 5 — ul. Cieplicka 172
- Filia nr 6 — ul. Wrocławska 124
- Filia nr 7 — Noskowskiego 6/261

BIBLIOTEKI PUBLICZNE W WOJEWÓDZTWIE (ODDZIAŁY WBP)

- MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W BOLESŁAWCU
- Wypożyczalnia dla dorosłych — ul. Kaszubska 4, tel. 23-45
- Czytelnia — ul. Kubika, 9, tel. 22-97

- Oddział Dziecięco-Młodzieżowy — ul. Łukasiewicza 9a
- MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W LWÓWKU ŚLĄSKIM
- Wypożyczalnia dla dorosłych — Plac Wolności 1, tel. 544
- Oddział Dziecięco-Młodzieżowy — ul. Obrońców Pokoju 1, tel. 531
- MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W KAMIENNEJ GÓRZE
- ul. Broniewskiego 15, tel. 24-76
- MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W LUBANIU
- ul. Lenina 4, tel. 24-69
- MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W ZGORZELCU
- ul. Bohaterów Getta 1, tel. 25-57

KONKURSY

- 16.IX, godz. 17.00 — konkurs plastyczny pt. „Wizja mojego rodzinnego miasta” — Filia nr 5 WBP.
- 16.IX, godz. 16.00 — konkurs plastyczny dla dzieci pt. „Jak spędziłem wakacje” — Oddz. Dziec. Młodzieżowy MBP w Kamiennej Górze.
- 5—30.IX, godz. 16.00 — konkurs popularyzujący książki i czasopisma geograficzne pt. „Z książką po krajach egzotycznych” — Oddz. Dz. Mł. MBP we Lwówku Śl.
- 14.IX, godz. 17.00 — „Zabytki Dolnego Śląska” — konkurs dla dzieci — Filia nr 7 WBP.

PRELEKCJE

- 8.IX, godz. 16.00 — „Piękno Ziemi Jeleniogórskiej” — Oddział Dz. Mł. WBP.
- 7.IX, godz. 17.00 — „Legends karkonoskie” — Filia nr 7 WBP.
- 10.IX, godz. 17.00 — „Mikroklimat Kotliny Jeleniogórskiej” — Filia nr 4 WBP.

- 10.IX, godz. 14.00 — „Rozwój turystyki w Kotlinie Jeleniogórskiej” — Filia nr 5 WBP.
- 14.IX, godz. 13.00 — „Zabytki i historia Jeleniej Góry” — Filia nr 4 WBP.

SPOTKANIA

- 10.IX, godz. 18.00 — spotkanie z publicystą tygodnika „Tu i Teraz” — Czytelnia WBP.
- 17.IX, godz. 17.00 — „Jelenia Góra w świetle dokumentów archiwalnych” — Czytelnia WBP.
- 20.IX, godz. 17.00 — „Rocznik Jeleniogórski” zwiernikiem problemów województwa jeleniogórskiego” — Czytelnia WBP.
- 21.IX, godz. 16.00 — „Ruch pionierski i osadniczy w Jeleniogórskim” — Filia nr 4 WBP.
- 23.IX, godz. 16.00 — „Cykliczne spotkanie z bajką” — Oddz. Dziec. Młodzieżowy MBP w Kamiennej Górze.
- 27.IX, godz. 16.00 — wieczór poezji poświęcony K. I. Gałczyńskiemu — Oddział Dziec. Młodzieżowy MBP w Kamiennej Górze.

muzea

MUZEUM OKRĘGOWE

58-500 Jelenia Góra, ul. Matejki 23, tel. 234-65

Z POWODU REMONTU MUZEUM NIECZYNNE JEST DO PAŹDZIERNIKA.

MUZEUM WALKI I PRACY

58-560 JELENIA GÓRA-CIEPLICE, ul. Staromiejska 8, tel. 526-66

Muzeum czynne jest we: wtorki, środy, czwartki, piątki, soboty — godz. 9.00—14.00

WYSTAWA STAŁA

„PIERWSZE LATA”

Ekspozycja obejmuje lata 1944—1950 i przedstawia działania II Armii Wojska Polskiego na naszym terenie, jak też obrazuje pierwsze lata wolności. Zaprezentowano m. in.: fotografie, li-

sty, dokumenty, plakaty, afisze związane z pierwszymi wyborami i referendum ludowym, a także broń i sprzęt wojskowy z tamtego okresu.

WYSTAWA CZASOWA

„CIEPLICE W GRAFICE XVIII I XIX WIEKU”

Muzeum Zamek

59-420 BOLKÓW — Zamek (Oddział Muzeum Okręgowego w Jeleniej Górze), tel. 297

Muzeum czynne jest we: wtorki, środy, czwartki, piątki — godz. 9.00—16.00, soboty — godz. 8.00—15.00, niedziele — godz. 9.00—17.00

WYSTAWA STAŁA

Składają się na nią ekspozyty dotyczące historii zamku i mia-

sta. Są to m. in.: reprodukcje rycin, pieczęcie miejskie i cechowe, dawne narzędzia rzemieślnicze.

Muzeum Ceramiki

58-700 BOLESŁAWIEC, ul. Mickiewicza 13, tel. 38-57

Muzeum czynne jest we: wtorki i soboty — godz. 10.00—15.00, środy — godz. 10.00—18.00, czwartki i piątki — godz. 10.00—16.00, niedziele — godz. 11.00—18.00. W poniedziałki i dni poświęcone Muzeum jest nieczynne, w soboty — wstęp bezpłatny

WYSTAWY STAŁE

„CERAMIKA BOLESŁAWIECKA OD XVIII WIEKU DO WSPÓŁCZESNOŚCI”

Ekspozycja ukazuje historię kamionki bolesławieckiej, od tradycyjnych, ręcznie toczonych dzbanów w okuciach cynowych, poprzez kolejne osiągnięcia technologiczne garncarzy cechu bolesławieckiego, aż do prac powstających współcześnie.

*
„BOLESŁAWIECKIE PLENERY RZEZBY”

WYSTAWY CZASOWE

„MALARSTWO WLASTIMILA HOFMANA”

*

„CERAMIKA BRONISŁAWA ROMANOWSKIEGO” — plastyka amatora.

*

„DWIEŚCIE LAT MUNDURU POLSKIEJ KAWALERII W AKWARELI JANA MINKIEWICZA” (wystawa czynna będzie od 25.09)

Muzeum Osadnictwa Wojskowego

58-900 LUBAŃ — Sala Rycerska, tel. 30-76

Muzeum czynne jest we: wtorki, środy — godz. 10.00—15.00, czwartki — godz. 9.00—15.00, piątki — godz. 9.00—16.00, soboty — godz. 9.00—16.00, niedziele — godz. 10.00—16.00

WYSTAWY STAŁE

„OSADNICTWO WOJSKOWE NA DOLNYM ŚLĄSKU”

Na wystawie przedstawiono licznie zachowane dokumenty z tego okresu: akty nadania ziemi, afisze, podziękowania za wzorową służbę, dokumentację fotograficzną akcji osadniczej, umundurowanie, itp.

*

„DZIEJE LUBANIA”

Jest to nowa stała ekspozycja Muzeum przygotowana w bieżącym roku. Przedstawiono na niej szereg interesujących eksponatów dotyczących historii miasta. Do najciekawszych z nich należy zaliczyć: naczynia gliniane z XIV wieku, dzban cynowy z 1600 roku, dokumenty z XVI wieku, dziewiętnastowieczne obrazy ukazujące Lubań, oraz osiemnastowieczne dyby dla czterech osób

(jest to rzadkość, przeważnie bowiem przygotowywane one były dla dwóch osób).

WYSTAWY CZASOWE

MILITARIA OD XV DO XIX WIEKU”

Ekspozycja wypożyczona została z Muzeum Regionalnego w Jaworze. Wśród nich znajdują się interesujące egzemplarze broni białej, palnej i myśliwskiej m. in. szesnastowieczne miecze dwuręczne, hełmy hiszpańskie, karabiny skałkowe itp.

*

„W KRĘGU PANORAMY RACŁAWICKIEJ”

Jest to wystawa fotogramów, na których zaprezentowano najciekawsze fragmenty obrazu, oraz historię jego powstania, losów powojennych, a także współczesne prace konserwatorskie.

Muzeum Przyrodnicze Karkonoskiego Parku Narodowego

58-570 JELENIA GÓRA-SOBIESZÓW, ul. Chałubińskiego 23, tel. 533-48

Muzeum czynne jest we: wtorki, niedziele — godz. 11.00—18.00, środy, czwartki, piątki — godz. 9.00—15.00, soboty — godz. 9.00—14.00

Muzeum Przyrodnicze

58-560 JELENIA GÓRA-CIEPLICE, ul. Wolności 268, tel. 515-06

Muzeum czynne jest we: wtorki — godz. 9.00—14.00, środy, czwartki, piątki — godz. 9.00—15.00, soboty, niedziele, dni świąteczne — godz. 10.00—17.00

WYSTAWY STAŁE

„ŚWIAT PTAKÓW”

Wystawa gromadzi około 700 okazów ptaków ze wszystkich kontynentów. Stanowi doskonałą lekcję poglądową dla uczniów przebywających na koloniach w województwie jeleniogórskim.

„MOTYLE KARKONOSZY I ŚWIATA”

Obejrzieć można szereg bardzo pięknych i ciekawych gatunków motyli. Wśród nich wyróżnia się południowoamerykański thysania agrpina — największy motyl świata. Do ciekawostek zaliczyć można również motyle neptica microtheriella, których rozpiętość skrzydeł wynosi zaledwie 3 mm.

Muzeum Sportu i Turystyki Regionu Karkonoszy

58-400 KARPACZ, ul. Kopernika 2, tel. 652

Muzeum czynne jest we: wtorki, środy, piątki, soboty, niedziele — godz. 9.00—16.00, czwartki — godz. 11.00—18.00

WYSTAWA STAŁA

W skład jej wchodzi trzy ekspozycje: „GENEZA I ROZWÓJ TURYSTYKI W KARKONOSZACH”, „ROZWÓJ SPORTÓW ZIMOWYCH W KARKONOSZACH” oraz „OCHRONA PRZYRODY W KARKONOSZACH”. Obejrzieć można m. in. najstarsze egzemplarze nart (karpi), sanki, bobслеje, przeźroczyste obrazujące krajoobrazy gór.

WYSTAWA CZASOWA

„SPORT W MEDALIERSTWIE”

Na wystawie pokazano 41 medali artystycznych najwybitniejszych polskich twórców m. in.: Bronisława Chromego, Piotra Gawrona, Stanisława Pleskowskiego Antoniego Słazaka. Kilka spośród eksponowanych prac nagradzanych było na międzynarodowych konkursach i wystawach.

Muzeum Tkactwa Dolnośląskiego

58-400 KAMIENNA GÓRA, ul. Wolności, tel. 22-75

Muzeum czynne jest we: wtorki, czwartki, soboty — godz. 10.00—17.00, niedziele, święta, wolne dni od pracy — godz. 12.00—17.00

WYSTAWY CZASOWE

„CZEPKI ŚLĄSKIE” — wystawa ze zbiorów własnych Muzeum

*

„DAWNA KUCHNIA” — przedmioty niezbędne i przedmioty

zbytku z XIX i początków XX wieku

*

„GOBELINY KRYSZTINY MIESZKOWSKIEJ-DALECKIEJ z Warszawy

Galerie

BIURO WYSTAW ARTYSTYCZNYCH

GALERIA SZTUKI

58-500 Jelenia Góra, ul. 15 Grudnia 8, tel. 266-69, skrytka pocztowa 431.
Galeria czynna jest codziennie, oprócz świąt i poniedziałków — w godz. od 11.00 do 18.00

2—24.09

- II BIENNALE FOTOGRAFII GORSKIEJ — wystawa pokonkursowa przygotowana przez Wojewódzki Dom Kultury w Jeleniej Górze. O wynikach Biennale piszemy na stronie 27.

30.09—15.10

III WYSTAWA GRUPY MŁODYCH

(prezentacja dorobku najmłodszych jeleniogórskich artystów profesjonalistów)

FILIA BIURA WYSTAW ARTYSTYCZNYCH

GALERIA SZTUKI

58-560 JELENIA GÓRA-ZDRÓJ, SANATORIUM UZDROWISKOWE nr 1, Plac Piastowski 38

Galeria czynna jest codziennie oprócz poniedziałków w godz. od 11.30 do 19.00

10—27.09

- JERZY ROSOŁOWICZ — „PEJZAŻE PODZIEMNE — POKAZ TELEHYDROGRAFIKÓW DEDYKOWANYCH RODZINIE, PRZYJACIOM, ZNAJOMYM I NIEZNAJOMYM”
O wystawie piszemy na str. 26

Od 29 września

- „POLSKA GRAFIKA BARWNA ZE ZBIORÓW CENTRALNEGO BIURA WYSTAW ARTYSTYCZNYCH W WARSZAWIE”

GALERIA SZTUKI WSPÓŁCZESNEJ KMPIK

58-500 Jelenia Góra, Pl. Ratuszowy 50, tel. 269-61

Galeria czynna jest codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt w godz. od 11.00 do 18.00. Oprócz działalności wystawienniczej prowadzi sprzedaż dzieł sztuki współczesnej; malarstwa, grafiki, szkła unikatowego, biżuterii.

1—24.09

- WYSTAWA PRAC GRUPY PLASTYCZNEJ JTSK — „ZADRA '81”

27.09—15.10

- „RZEŹBA I MALARSTWO JANINY I JERZEGO KĘDZIORÓW” (ZPAP Katowice)

SALON „NA ANTRESOLI” KMPIK

58-500 Jelenia Góra, ul. Długa 1, tel. 269-28

Salon czynny jest codziennie w godz. 11.00—20.00.

- KARYKATURY ZBIGNIEWA MARTINA — wystawa czynna jest do 10.09.
- „GRAFIKA I RYSUNEK MARKA LERCHERA” — 17—30.09.

GALERIA FOTOGRAFII JELENIOGÓRSKIEGO

TOWARZYSTWA FOTOGRAFICZNEGO

Jelenia Góra, ul. Podwale 2

Galeria czynna jest w poniedziałki, wtorki, środy i piątki w godz. od 14.00 do 18.00, w czwartki — od 15.00 do 19.00.

- „BARWY ŻYCIA” — fotografia KRZYSZTOFA WOJCIECHOWSKIEGO z Łodzi.
- „CHRONMY PRZYRODĘ WOJEWÓDZTWA JELENIOGÓRSKIEGO” — wystawa pokonkursowa — 25.09—25.10.

SALON „DESA”

58-500 Jelenia Góra, Pl. Ratuszowy 48, tel. 246-85

Salon czynny jest codziennie (oprócz niedziel) w godz. od 11.00 do 17.00. Prowadzi sprzedaż i skup dzieł sztuki wykonanych przed 1945 rokiem.

Ośrodki, kluby, domy kultury

JELENIA GÓRA

WOJEWÓDZKI DOM KULTURY

ul. 15 Grudnia 28/30 tel. 253-88, 269-18, 267-69

- Kiermasz prac plastycznych — Plac Zabaw przy ul. Komedy Trzcńskiego (Zabobrze), 4.09, godz. 14.00
- „Muzyka Młodej Generacji” — bloki dyskotekowe prowadzić będzie Marek Karewicz — klub „Parnas”, 10 i 12.09, godz. 18.30—22.00
- II JARMARK BOBRZAŃSKI — impreza handlowa (artykuły książki, rzeczy niepotrzebne obecnym właścicielom, a które mogą przydać się innym). Wojewódzki Dom Kultury przygotował też interesujący program artystyczny — 11—19.09, Plac Ratuszowy, godz. 9.00—18.00
- II BIENNALE FOTOGRAFII GORSKIEJ — wystawa pokonkursowa — 2—24.09, Galeria

Sztuki Biura Wystaw Artystycznych przy ul. 15 Grudnia 8 (otwarcie wystaw — 2.09, o godz. 15.00). Wyniki konkursu podajemy na str. 27

- Wystawa prac jeleniogórskich artystów — amatorów — 15—30.09, hall WDK (I piętro)
- „ROKOWISKO” — koncert w wykonaniu amatorskich zespołów muzycznych — Wzgórze Kościuszk, 25.09 godz. 12.00
- Spotkanie autorskie ze Zbigniewem Jerzyną i Romanem Sliwonikiem — klub „Parnas”, 28.09 godz. 17.00
- Plener plastyczny dla wyróżniających się artystów — amatorów (tematyka przemysłowa) — współorganizatorami jego są Kopalnia Węgla Brunatnego „Turów” i Górniczy Dom Kultury „Kubuś” w Zgorzelcu — Ośrodek „Na Witce” — 25.08—4.09
- WARSZTATY TEATRALNE dla członków amatorskich zespołów teatralnych i WARSZTATY LITERACKIE dla członków Korespondencyjnego

Koła Młodych Pisarzy — Ośrodek Wypoczynkowy „FAM-PY” w Borowicach, 25.09.— 3.10. W ramach WARSZTATÓW LITERACKICH 26.09. odbędą się otwarte zajęcia, w programie których przewidziano:

- godz. 10.00 — „Korespondencyjne Koło Młodych Pisarzy w aktualnej sytuacji” — jego rola w programowaniu amatorskiej twórczości amatorskiej — referat i dyskusja,
- godz. 11.00 — „Młoda poezja polska — najważniejsze style, zjawiska i nurty” — spotkanie prowadzi redaktor miesięcznika „Poezja” — Krzysztof Gąsiorowski,
- godz. 15.00 — rozstrzygnięcie II Konkursu Poetyckiego im. Norwida — spotkanie z jurorami: Zbigniewem Jerzyna, Krzysztofem Gąsiorowskim i Romanem Sliwonikiem,
- godz. 20.00 — wieczór autorski Romana Sliwonika

- Dyskoteki odbywają się w klubie „Parnas” codziennie oprócz poniedziałków, w godz. od 18.30 do 22.00, a w klubie „Maciej” (Maciejowa) w soboty i niedziele w godz. od 18.00 do 22.00
- Zajęcia szkoły szachowej — poniedziałki i czwartki, godz. 18.00, sala nr 18
- Próby zespołów muzycznych (sala nr 19):
 - „Regres” — poniedziałki, czwartki, soboty, niedziele — godz. 16.00—21.00,
 - „Fort BS” — codziennie od godz. 13.00 do 15.30,
 - „Kant” — wtorki, środy, piątki — godz. 16.00—20.00
- WDK przyjmuje zapisy na kurs tańca towarzyskiego I, II i III stopnia.

MIEJSKI DOM KULTURY

„MUFLON”

ul. Cieplica 172, tel. 537-70

- „Dnia Pierwszego Września” — prezentacja piosenek z lat okupacji — 3.09, godz. 19.00.
- „Wrześniowe harce” — wycieczka dla dzieci połączona z konkursami plastycznymi i zabawami ruchowymi — 5.09, godz. 11.00.
- „Zagadki dla wszystkich” — wieczór quizów i krzyżówek — 7.09, godz. 19.00.
- „Śmiech to zdrowie” — gry i zabawy dla dzieci — 10.09, godz. 17.30

- „Kupię — sprzedam, ale przedtem posłucham” — giełda płyt i kaset muzycznych — 12.09, godz. 15.00.
- Spotkanie członków Klubu Seniora — 14.09, godz. 18.00.
- Turniej szachowy — 17.09, godz. 18.00.
- „Książka jest dobra na wszystko” — giełda książek połączona ze sprzedażą nowości wydawniczych — 19.09, godz. 15.00.
- „Smacznie i tanio” — wymiana przepisów kulinarnych — 21.09, godz. 19.00.
- „Wrześniowe rytmy” — koncert zespołu działającego przy MDK „Muflon” — 24.09, godz. 19.00.
- „Nasi ulubieńcy” — projekcja filmów rysunkowych dla dzieci — 28.09, godz. 17.30.
- Dyskoteki — czwartki i niedziele, godz. 17.30, soboty, godz. 18.30.
- Zajęcia stałe:
 - próby amatorskiego zespołu muzycznego — soboty, niedziele, godz. 15.00,
 - Ognisko Muzyczne — poniedziałki i czwartki, godz. 11.00,
 - zajęcia sekcji fotograficznej — wtorki, godz. 18.00.

BOLKÓW

MIEJSKO — GMINNY OŚRODEK KULTURY, SPORTU I REKREACJI

ul. Szpitalna 16, tel. 431

- Turniej brydża sportowego parami — sala Domu Kultury, 12.09, godz. 15.00.
- „Disco w disco” — I impreza dydaktyczno-rozrywkowa z cyklu „W objęciach Terpsycho-ry” — 16.09, godz. 18.00.
- „Pożegnanie lata” — festyn sportowo — rekreacyjny — Lipa, 25 — 26.09.
- Imprezy i zajęcia stałe:
 - dyskoteki dla młodzieży — czwartki, soboty, godz. 18.00,
 - Ognisko Muzyczne — wtorki, piątki, godz. 15.00,
 - próby zespołów muzycznych — środy, czwartki, soboty — godz. 16.00,
 - próby koła teatralnego — poniedziałki, wtorki, piątki, godz. 16.00,
 - pracownia plastyczna czynna jest codziennie oprócz poniedziałków, w godz. od 16.00 do 20.00,
 - wędkarze spotykają się w każdy pierwszy czwartek miesiąca, o godz. 17.00, w sali nr 4.

- Ośrodek przyjmuje zapisy do sekcji fotograficznej, oraz do sekcji siatkówki.

LUBAŃ

MIEJSKI DOM KULTURY

KLUB „WŁÓKNIARZ”

ul. Świerczewskiego 30, tel. 28-69

- Montaż poetycki poświęcony rocznicy wybuchu I wojny światowej — 1.09, godz. 18.00
- „Moje wspomnienia z wakacji” — konkurs plastyczny dla dzieci — 4.09, godz. 13.00
- „Zabytki Lubania i okolic” — prelekcja — 14.09, godz. 18.00
- Spotkanie członków sekcji hafciarskiej — 16.09, godz. 18.00
- Projekcje bajek dla dzieci — 17 i 24.09, godz. 10.00 i 12.00
- Dyskoteki — niedziele, godz. 18.00
- Członkowie sekcji działających przy Domu Kultury, poza sekcją hafciarską, spotykają się w czwartki o godz. 18.00
- Miejski Dom Kultury przyjmuje zapisy do następujących zespołów artystycznych: tańca nowoczesnego, wokalnemuzycznego, żywego słowa i dziecięcego zespołu baletowego.

KAMIENNA GÓRA

MIEJSKI DOM KULTURY

ul. Ściegiennego 1, tel. 27-08

- Projekcje filmów dla dzieci — 1. 8, 15, 22, 29.09, godz. 16.00.
- Dyskoteki dla młodzieży — 2, 4.09, godz. 17.00.
- „The Beatles Fan Club” — prowadzi red. Adam Kasprzyk — 9 i 23.09, godz. 19.00.
- Spotkanie artystów — amatorów z artystą plastykiem z Wrocławia — 10.09, godz. 17.00.
- „Małe Dziwowsko Kamiennogórskie” — plenerowa impreza rozrywkowa (w programie: występ kapeli „Dreptaki” z Wrocławia, kiermasz plastyki amatorskiej, „niedzielne malowanie” z udziałem dzieci i plastyków amatorów, zabawy parateatralne z udziałem aktorów scen wrocławskich i szeregu innych atrakcji) — Rynek, 12.09, godz. 12.00.
- „Struny i strofy” — spektakl poetycko — muzyczny w wykonaniu aktorów i muzyków z Wrocławia (w programie m.in. koncert cymbalisty Marka Szmielkina) — 14.09, godz. 18.00.

- Spotkanie fotoamatorów z artystą — fotografikiem — 15.09, godz. 16.00.
- „Wyprawy w tajemniczy świat muzyki” — impreza muzyczna dla dzieci z młodszych klas szkół podstawowych — 18.09, godz. 11.00.
- „Bajka o krasnoludkach i sierotce Marysi” — spektakl teatralny w wykonaniu zespołu dziecięcego z Wrocławia — 19.09, godz. 11.00.
- „Uczymy się patrzeć satyrycznie na świat” — impreza plastyczna dla dzieci starszych (11—15 lat) z cyklu „Igraszki z pedzłem” — 20.09, godz. 12.00.
- „Wielki Turniej Piosenkarzy Rajdowych o Przechodzonego Trepa” — przegląd młodzieżowej piosenki turystycznej (w programie: recital piosenki aktorskiej w wykonaniu Romana Kolakowskiego z Wrocławia) — 25.09, godz. 16.00.
- „Fantastyczne przygody w nieznanym świecie sztuki” — program dla dzieci przedszkolnych o teatrze — 28.09, godz. 9.00, 10.30, 12.00.

ŚWIERZAWA

GMINNY OŚRODEK KULTURY, SPORTU I REKREACJI

Pl. Wolności 47 b, tel. 23

- „Nigdy więcej Września” — wieczór poezji i wspomnień zorganizowany z okazji rocznicy wybuchu II wojny światowej — klub „Bolko”, 14.09, godz. 18.00.
- „Pożegnanie lata” (w programie imprezy m.in. występy artystyczne, konkursy, wspólne ognisko, pieczenie ziemniaków) — Ośrodek Wypoczynku Świątecznego, 23.09, godz. 18.00.
- Dyskoteki odbywają się w sali widowiskowej Ośrodka w soboty i niedziele w godz. od 18.00 do 22.00.
- Wypożyczalnia sprzętu sportowo-turystycznego czynna jest codziennie na terenie Ośrodka Wypoczynku Świątecznego przy ulicy Kusocińskiego w godz. od 10.00 do 18.00.

ZGORZELEC

MIEJSKI DOM KULTURY

ul. Parkowa 1, tel. 24-15, 24-16

- Wystawa fotografii Mariana Wolczyka — członka Klubu

Miłośników Fotografii „Nadir”
— Galeria MDK, 28.08 — 30.09.

■ Miejski Dom Kultury przyjmuje zapisy do następujących zespołów i sekcji zainteresowań:

— Teatru Ziemi Zgorzeleckiej (dorośli i młodzież powyżej 16 lat),

— Młodzieżowej Sekcji Fotograficznej (młodzież ze starszych klas szkół podstawowych i ze szkół średnich),

— Klubu Miłośników Fotografii „Nadir” (dorośli i młodzież powyżej 16 lat),

— Klubu Plastyczny Nieprofesjonalnych (młodzież ze szkół średnich),

— zespołów rytmiki i baletu dziecięcego (dzieci od 6 do 13 lat).

Zapisy do Teatru Ziemi Zgorzeleckiej przyjmowane są we: wtorki, czwartki i piątki od godz. 16.00, do Klubu Miłośników Fotografii — w piątki od godz. 15.00, do pozostałych sekcji — codziennie w godz. od 8.00 do 15.00 w sekretariacie Domu Kultury.

TEATR ZIEMI ZGORZELEC-KIEJ

Kierownik artystyczny — Marian Szałecki

W REPERTUARZE WRZEŚNIO-WYM:

MARIAN SZAŁECKI

„ODSZCZEPNIENIE Z DUSZA POETY”

(moralitet tragiczny w dwóch częściach)

Inscenizacja i reżyseria — Marian Szałecki

Scenografia — Zdzisław Więkowski

W PRZYGOTOWANIU:

EDWARD REDLIŃSKI

„CZWOROKAT”

(komedia w dwóch częściach)

Inscenizacja i reżyseria — Marian Szałecki

Scenografia — Jadwiga Talańczak

TEATR IM. NORWIDA NA WĘGRZECH

Współpraca kulturalna Polski i Węgier rozwija się w wielu dziedzinach sztuki, niemniej istotne znaczenie ma tu teatr. Przykładem może być wymiana doświadczeń a także reżyserów, scenografów i spektakli, między Teatrem im. Sandora Petőfiego w Veszpremie i Teatrem im. Norwida w Jeleniej Górze. Rozpoczęła się ona w maju 1975 roku, kiedy to podpisano stosowną umowę określającą jej zasady. Dyrektorzy: Alina Obidniak i László Hegyes-halmi współpracę obu teatrów traktują w wymiarze ich spraw codziennych, z poczuciem dużej odpowiedzialności za kształtowanie zasad i modelu wzajemnego oddziaływania na siebie teatralnych zespołów. Ważne jest bowiem jaka panuje w nich atmosfera, jak aktorzy przyjmują tę współpracę, gdyż wpływa to na lepsze poznanie sztuki, na ciekawszą prezentację spektakli, a przeważnie są to arcydzieła literatury obu narodów.

Pod koniec maja (18–26) po raz trzeci już zespół Teatru im. Norwida bawił na Węgrzech, zawożąc tym razem dwie sztuki w reżyserii i scenografii Krystiana Lupa: „Pragmatystów” Stanisława Ignacego Witkiewicza i „Pieszo” Sławomira Mrożka. Spektakle grane były w czterech miastach: Veszpremie, Sopronie, Szekesfehérváru i Ajkcie.

*

Najładniejszy widok na Veszpremie roztacza z wysoko położonego zamku. Stare miasto rozłożyło się na terenie trudnym dla budowniczych. Niektóre domy mają od frontu dwie kondygnacje, od tyłu zaś jedną, ponieważ zbudowano je na stromym zamkowym stoku. Uliczki raz opadają karkołomnie w dół, to znów wznoszą się na wysokość 20 czy nawet 30 metrów. Dlatego też ich układ nie jest regularny, lecz przydaje to tylko Veszpremi atrakcyjności. Kręte, nierówne za-

ulki przypominają atmosferę dawnych czasów. A historia grodu sięga czasów starożytnych. Miasto stoi na miejscu dawnej osady rzymskiej — Cimbriana, opalonej później przez Słowian, a na przełomie IX i X wieku przez Węgrów. Powstała tu wówczas twierdza która w XVI wieku parokrotnie przechodziła pod panowanie Turków. Nie więc dziwnego, że w zabytkowej architekturze miesza się wpływ różnych kultur i stylów.

Dzisiaj Veszpremie jest ważnym ośrodkiem przemysłowym, akademickim i kulturalnym. Główną jego placówką artystyczną jest teatr noszący imię Sandora Petőfiego — wielkiego poety, twórcy narodowej poezji węgierskiej, adiutanta generała Bema w czasie Wiosny Ludów. Otwarty on został w 1961 roku, ale tradycje teatralne sięgają tutaj XIX wieku. Na tej właśnie scenie zespół jeleniogórski zaprezentował w pierwszym dniu pobytu (19) sztukę Sławomira Mrożka „Pieszo”. Widownia zapełniona była do ostatniego miejsca. Aktorzy grali z nieco większym niż na macierzystej scenie dystansem, chłodniej, ale kto wie czy właśnie nie dlatego rzecz zyskała na głębi wyrazu.

„A oto co pisze na ten temat recenzent dziennika „Naplo” Horvathy György:”... Wypracowaną z zegarmistrzowską precyzją grę polskich aktorów wypada tylko chwalić. Szczególnie spodobała nam się elegancja i kultura ruchu. Pozostanie w naszej pamięci kreacja Bogdana Kuczkowskiego grającego Superiusza, a także postacie stworzone przez Irenę Dudzińską, Ryszarda Wojnarowskiego, oraz Bogdana Zielińskiego (...) Muzyka Bogdana Dominiaka — tam gdzie trzeba — była łagodna, przejmowała dreszczem, lecz zawsze efektowna. Krystian Lupa wykorzystał w swej inscenizacji różnorodność efekty świetlne, akustyczne i widowiskowe, ale nigdy kosztem gry aktorskiej. „Pieszo” było prawdziwym przeżyciem teatralnym. Z ciekawości oczekujemy premiery sztuki wielkiego poprzednika S. Mrożka — Witkiewicza, również w reżyserii Krystiana Lupa”.

*

Niewątpliwie jeszcze ciekawsze niż Veszpremie, pod względem turystycznym, jest drugie węgierskie miasto w którym grali jeleniogórscy aktorzy — Sopron. Jego geneza ginie w mrokach

historii. Założyli je przed dwoma tysiącami lat Celtowie i nadali nazwę Scabrantia. Symbolem grodu jest charakterystyczna wieża w której można się doszukać śladów wszystkich stylów. Warto też zaznaczyć, że nigdy nie dotarli tu Turkwowie.

Sopron było zawsze miastem artystów. W jego pobliżu, w Al-sodoborjan urodził się Franciszek Liszt i tu jako cudowne dziecko dał swój pierwszy w życiu koncert. W ćwierć wieku później mieszkał w Sopronie Karol Goldmark, który dzięki swej operze „Królowa Saba” wszedł do literatury muzycznej. W sopronskim zajeździe „Złoty Jeleń” Johann Strauss skomponował „Noc w Weneccji”. Pierwszy stały teatr na Węgrzech założono właśnie w Sopronie w 1769 (w Budapeszcie powstał w 1774 roku). Teatr w ogóle rozwijał się w tym kraju z dużą żywiołowością, mimo braku własnych wybitnych dzieł dramatycznych.

Jeleniogórzanie występowali tutaj przez dwa dni. W drugim dniu zaprezentowano „Pragmatystów”. Widownia zaakceptowała ten spektakl w sposób, który trudny jest do określenia. Nie umiem nawet opisać tego osobliwego nastroju, tej ciszy którą zapanowała, tego skupienia.

Recenzent „Naplo” tak pisze o spektaklu: „...rozpoczął się z zamierzonym opóźnieniem. Reżyser czekał, aż ostatni widzowie zajęli swe miejsca i publicznością zawładnęła emocja. Zdecydowane uderzenie i można zacząć grę. Scenę oddzielała od widowni cienka metalowa kratka, jak zasłona z tiulu. Na środku ogromne, dziwne źródło światła, trochę mebli, a w tyle ciemna zasłonięta klatka. Później okazało się, że są w niej dwa obiekty doświadczały — ciępacze z bezbronności: naga kobieta i mężczyzna. Rekwizyty przesuwali sami aktorzy, czy to był materac, czy dziwny fotel, czy też klatka. Spektakl przebiegał w przytłumionym świetle. Marzący o cudownym życiu, o czystej formie główny bohater w pewnym momencie uniósł się w powietrze, podczas gdy w tyle ukazała się przedziwna zjawia senna...”

Warto tu także oddać głos recenzentowi gazety „Magyar Ifjúság”.

„Oglądając występy gościnne polskiego teatru im. Norwida, najpierw nasuwają się czwójkowi takie kapitalne slogany, że jednak sztuka jest czymś cudownym. Po ogromnej ilości pół-

sztuki, zaledwie sztuki, pseudo-sztuki, niedbałej sztuki — miłym uczuciem jest przeżyć jej doskonałość.

(...) Spektakl ten jest fascynujący nie z powodu filozofii Witkiewicza, nie z powodu dziwnych bohaterów, nie z powodu często niezrozumiałych scenicznych wydarzeń, ale dlatego, że reżyser Krystian Lupa wystawił na scenie tak doskonale zorganizowany i pomimo „transcendentalnej mgły” kryształowo czysty rytm, że widz nie mógł nie ulec wpływowi mistycznego świata sztuki. (...) Na scenie, oprócz słowa, również i język ciała odzyskał swą pierwotną siłę: ruchy, gesty, mimika. Każdy ruch, każde mgnienie oka, ustawienie aktorów w przestrzeni, miało istotne znaczenie... Na scenie irracjonalnych wizji i absurdów obserwowaliśmy realizm aktorskiej gry, a utkana z niej sceniczna rzeczywistość odniosła triumf”.

22 maja to dzień przerwy dla aktorów, poświęcony na zwiedzanie Budapesztu, a 23 maja są już w Szekesfehervar. Miasto to uchodzi za jeden z najstarszych grodów węgierskich. Według legendy król Arpad założył w tym miejscu pierwszy obóz warowny po przeprawie wojsk madziarskich przez Dunaj. Obecna nazwa powstała stosunkowo późno, bowiem aż do VI wieku miasto nosiło nazwę Alba Regia. Cieszyło się ono przez wieki specjalnymi przywilejami i pełniło w pewnym sensie funkcję jednej ze stolic. Ukoronowano tu 37 władców węgierskich 17 pochowano, odbyło się 29 posiedzeń Parlamentu.

W tutejszym Teatrze im. Vörösmarty zespół jeleniogórski występuje już po raz wtóry. Tu prezentowane były „Nadobnisie i koczodany” St. Witkacego w 1978 roku, teraz zaś „Piesz” Sławomira Mrożka. Publiczność przyjęła spektakl z ogromnym zainteresowaniem.

Recenzent „Naplo” tak pisze: „...Ci, którzy w 1978 roku w listopadzie, oglądali występy gościnne z „Nadobnisiami i koczodanami” Witkiewicza, mogą sobie wyobrazić, jak przejmujące dreszczem przeżycia może dać sztuka tego autora. Nie zawiódł też oczekiwań publiczności spektakl „Piesz” Sławomira Mrożka”.

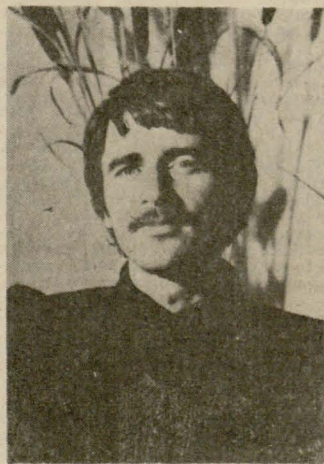
24 maja rano aktorzy zwiedzają pionierskie miasteczko w Zanka, a wieczorem występują w Ajce, prezentując w Domu Kultury im. Nagy Laszló sztukę Mrożka, głównie dla załóg znajdujących się tutaj kopalni.

Ostatni dzień pobytu to znów przedstawienie w Veszprem. Tym razem pokazano tutejszej publiczności „Pragmatystów”.

Po spektaklu dyrektor vesprenskiej sceny Laszlo Hegyes-halmi, powiedział: „Dawno nie byłem tak zafascynowany w teatrze, jak na przedstawieniu „Pragmatystów”... Chociaż nie... Podobnie przeżywałem „Nadobnisie i koczodany”. Krystian Lupa potrafi budować nastrój, grać pauzą i milczeniem, szeptem i krzykiem, jego reżyserska wyobraźnia jest niezwykle bujna i bogata”.

A oto opinia recenzenta „Naplo”: „Węgierskie teatry grają rzadko dramaty absurdu, a w naszych stronach jedynie sporadycznie spotykamy się z przedstawieniami zrywającymi z tradycyjną logiką teatralną. Dzięki występom gościnnym polskiego Teatru im. Norwida widzowie z Veszprem mogli wejść w obłąkany oderwany od realizmu świat Witkiewicza.

W inscenizacji „Pragmatystów” obserwujemy wspólnotę dziwnych, nierealnych myślicieli, którzy starając się odgadnąć ostateczną tajemnicę, dokonują doświadczeń, rozmyślają, walczą ze sobą, hipnotyzują się, kochają. Badają możliwości spełniania się i jak przystało na bohaterów absurdalnych sytuacji stwierdzają niemożliwość realizacji swych zamierzeń.

Krystian Lupa — reżyser prezentowanych na Węgrzech spektakli.

Wydaje się, że reżysera i scenografa „Pragmatystów”, Krystiana Lupa szczególnie interesuje, nasycony, filozoficzny świat Witkiewicza, dający możliwość osiągnięcia szokujących efektów. Kilka lat temu mogliśmy oglądać w Veszprem sztukę Witkiewicza „Nadobnisie i koczodany” również w jego reżyserii — dodajmy, że był to spektakl oryginalny. Wszystko więc świadczy o tym, że Lupa chętnie podejmuje się reżyserii sztuk mających opinie „trudno wystawialnych” lub „nie-wystawialnych”. Jego obrazy sceniczne głęboko przenikają do pamięci widza, wypełniają jego myśli i niepokoją.

(...) Gra aktorów przez długie teatralne chwile była skomponowana ze scen pantomimicznych — ruch zastępował słowa. Aktorka Zofia Bajno (Mamalja) przez cały czas niemal, grała kobietę zahipnotyzowaną, zakochaną, zrozwaloną, pełną nadziei i dodajmy, że grała doskonale. Interesującą i sugestywną osobowość aktorów przedstawiali sobą Wojciech Ziemiański (Plasfodor) i Czesława Monczka (Mumia Chińska). Dobrze grał Jerzy Senator (Kobieton) i Zdzisław Sobociński (Franz von Telek). Również po-

zostali aktorzy przekonali nas o swym doskonałym technicznie warsztacie. Muzykę, która przylatywała swym nastrojem, a jednocześnie była efektowna i piękna opracował Bogdan Dominik”.

Tak więc zespół Teatru im. Norwida zapisał na swym koncie kolejny sukces i przyczynił się do popularyzacji polskiej sztuki i literatury. Warto tu podkreślić gościnność węgierskich gospodarzy, dla których wymiana doświadczeń ma takie same duże znaczenie jak i dla nas. Oddajmy jeszcze raz głos recenzentowi „Naplo” który tak pisze o współpracy dwóch teatrów:

„Owocne kontakty dwóch zespołów trwają już osiem lat. Pamiętna była gościnna reżyseria kierownika artystycznego Aliny Obidniak tragedii Słowackiego „Mazepa”, która Teatr Petőfięgo, podbił serca publiczności i krytyki podczas występów gościnnych w Warszawie. W przyszłym sezonie natomiast — jak zaplanowano — Krystian Lupa, znakomity reżyser i scenograf teatru im. Norwida wystawi w Veszprem sztukę polskiego autora.

SYMON HAŃSKI

Veszprem

Zdjęcia autora

PEJZAŻE PODZIEMNE JERZEGO ROSOŁOWICZA

Dojrzałą twórczość Jerzego Rosołowicza zamyka minione dwudziestolecie — czas, który pozwolił polskiej sztuce współczesnej wyjść na obszary odrębne i konkurencyjne wobec nowatorstwa sztuki światowej. Obok wielu postaw i kierunków znaczącą stała się tendencja zdążająca do obiektywizacji, świadomie zrzekająca się akcentowania subiektywnego „ja” artysty na rzecz uniwersalizmu; szukanie ładu, spokoju i harmonii.

Czołowym twórcą dążącym do postanowienia znaku równości między postawą filozoficzną a sztuką, ideą a zapisem artystycznym był Jerzy Rosołowicz (1928—1982). Twórczość jego rozwijała się aktywnie od początku lat 60-tych równoległe z rozważaniami teoretycznymi.

Naczelną ideą Jerzego Rosołowicza było kreowanie obiektów o funkcji bezwzględnej, czyli nie podporządkowanej żadnej celowej użyteczności. Istotą działania było DZIAŁANIE NEUTRALNE.

Poprzez świadome działanie neutralne (a sztuka jest jedną z jego form) będące przeciwieństwem, a zarazem dopełnieniem działania celowego, uzyskać można działanie w pełni doskonałe, uniwersalne, które funkcjonować może w sztuce całej ludzkości (taki jest sens idei Rosołowicza). Idea jego nosząca cechy koncepcji teoretycznej stanowi jednocześnie twór artystyczny. Jest spójna wewnętrznie, trudno z nią dyskutować. Można ją przyjąć, lub w całości odrzucić. W końcowym okresie twórczość ta sytuuje się na granicy konceptualizmu.

Po okresie kiedy Rosołowicz tworzył tradycyjne obrazy przyszedł okres kiedy idee i „obrazy” przez niego tworzone przestały istnieć w kategoriach obrazu. Po pracach z Serii Olimpijskiej, Kwintetach, Neutronach, obrazach-reliefach z układów soczewek — artysta tworzy na granicy „niemożliwego”. Projektuje gigantyczny „Neutrodrom” — miejsce świadomego działania neutralnego, „Kreatorium Kolumny Stałagnatowej Millennium” (1970) czy „Naczynie do łowienia rosy” (1975).

Utopijna idea Jerzego Rosołowicza wraz z realizacjami, stanowiła na gruncie polskim chyba pierwszą propozycję konceptualną, intuicyjną w swej odkrywczości, wyprzedzającą pojawienie się tego zjawiska w skali światowej.

W ostatnich latach twórca pracował nad serią rysunków wyobrażających linie żył wodnych pod różnymi budynkami. Rysował na planach mieszkań dostarczonych przez znajomych i przyjaciół.

I tak w 1980 roku powstaje pojęcie nowej jego pracy — TELEHYDROGRAFIK — to jest obraz będący rezultatem świadomych działań neutralnych o charakterze parapsychicznym.

W tym też czasie powstają teksty: „O radiografii” i „Telehydrografik”. Niedługo przed śmiercią twórca zamierzał je opublikować w katalogu do swej wystawy pod nazwą „Pejzaże podziemne — pokaz telehydrografików dedykowanych Rodzinie, Przyjaciółom, Znajomym i Nieznajomym” organizowanej przez Biuro Wystaw Artystycznych w Jeleniej Górze. I jak zawsze tak i w tym wypadku idea staje się być równa, jeśli nie istotniejsza od realizacji. A działanie neutralne — działaniem wiodącym, któremu twórca okazał się pozostać wiernym do końca.

Rysunki podziemne pokazane na wystawie pośmiertnej w Filii BWA w Uzdrowisku Cieplickim — są wizualnym pokazem istniejącego w danej 3-wymiarowej przestrzeni skorupy ziemskiej — układu żył i zbiorników wodnych, oraz strumieni podziemnych, który powstał i powstać może jedynie bez osobistej obecności jego twórcy w miejscu objętym jego występowaniem, a wykonany został bez zastosowania jakiegokolwiek aparatury naukowo-technicznej.

„Telehydrografik jako rezultat świadomych neutralnych działań parapsychicznych — posiada niektóre cechy tzw. dzieła sztuki, to znaczy: jest materialnym śladem procesów niematerialnych, przeprowadzonych świadomie, lub podświadomie przez człowieka w celach nieużytecznych. Może być wykonany w technice dowolnej, na płaszczyźnie, lub w przestrzeni wielowymiarowej; określony i każdorazowo niepowtarzalny” (cyt. z katalogu).

Telehydrografiki pokazane na tej wystawie dedykowane są tym wszystkim, którzy promieniowaniu podlegają.

Interesującym, choć może marginalnym jest fakt, iż w wielu wypadkach prawidłowość rysunków podziemnych Jerzego Rosołowicza, powstałych w tym wypadku w oparciu o odczyt telepatyczny, jest potwierdzona przez zawodowych różdżkarzy. Jest to tylko ciekawostka.

Dla Niego pozostały One tylko i wyłącznie eksperymentem w obszarze sztuki.

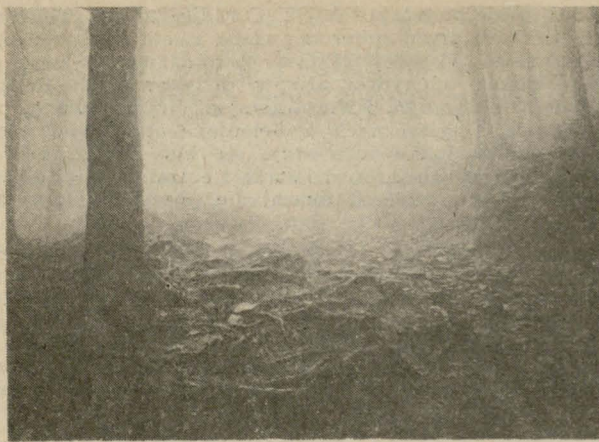
IRENA KLISOWSKA

II BIENNALE FOTOGRAFII GÓRSKIEJ

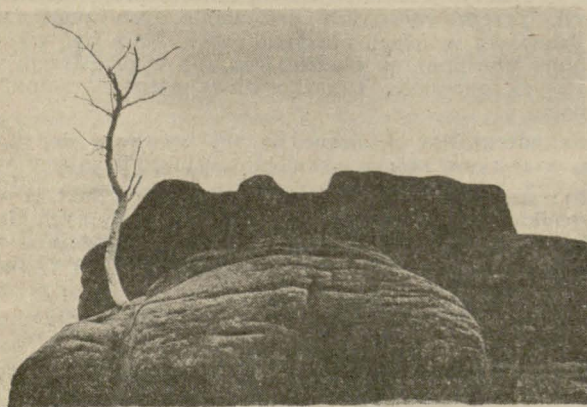
Po raz drugi już Wojewódzki Dom Kultury w Jeleniej Górze był organizatorem Biennale Fotografii Górskiej. W konkursie wzięli udział miłośnicy gór i fotografii z całego kraju.

Jury pracujące pod przewodnictwem Jerzego Olka,

członka ZPAF, znanego wrocławskiego fotografa i popularyzatora tej dziedziny sztuki, postanowiło tym razem nie przyznawać Grand Prix. I nagrodę w wysokości 15 000 zł, otrzymał **TADEUSZ PIOTROWSKI** ze Szczecina za fotogramy: „Zagubieni w śnie-

Krzysztof Wojciechowski — „Mgła pod Klimczokiem”

Anatol Kudelski — „Samotnik”

gach”, „Api”, „Kunyak Chhi-sh”, „Wojtek”. Dwie drugie nagrody po 8 000 zł uzyskali: **MICHAŁ CAŁA** z Tych („Ziemia Żywiecka I, II, III”) oraz **KRZYSZTOF PILECKI** także z Tych („Na Orlej I i II”), a trzecią (5 000 zł) — **ZDZISŁAW ZIELIŃSKI** z Wrocławia („Śnieżne Kotły”).

Jeleniogórskie Towarzystwo Fotograficzne ufundowało dwie równorzędne nagrody za prace o tematyce karkonoskiej. Ich laureatami zostali: **WACŁAW NARKIEWICZ** z Jeleniej Góry („Pejzaż zimowy”, „Mgły w Kotłach”), oraz **ANATOL KUDELSKI** ze Szklarskiej Poręby („W Śnieżnych Kotłach”).

Wyróżnienia przyznano: Wojciechowi Grabowskiemu z Legnicy, Krzysztofowi Leszczyńskiemu z Jeleniej Góry, Zofii i Jerzemu Lubczyńskim z Jastrzębia Zdroju, Krzysztofowi Pileckiemu z Tych, Danucie Piotrowskiej ze Szczecina, Zygmuntowi Trylańskiemu ze Szklarskiej Poręby, oraz Krzysztofowi Wojciechowskiemu z Warszawy.

Nie przyznano nagród specjalnych za fotografię barwną i o tematyce alpinistycznej.

Zdaniem jury poziom konkursu nie był tym razem najwyższy. Po zwiedzeniu wystawy pokonkursowej, która czynna będzie we wrześniu w Galerii Sztuki BWA, będziemy mogli zgodzić się z tą opinią lub też nie. Do ocen powrócimy więc za miesiąc.

ZUZANNA ŁOZIŃSKA

Znaliśmy ją przede wszystkim z licznych ról teatralnych. Ostatnio pracowała jednak także dla potrzeb dużego ekranu. Nie tak dawno jeszcze obchodziła 65 rocznicę swego debiutu aktorskiego. W tym roku, w 88 rocznicę urodzin, miała świętować 70-lecie pracy artystycznej. Zabrakło kilku dni życia. Zmarła 5 sierpnia w szpitalu w Puławach, dokąd została przewieziona z Nałęczowa, gdzie przebywała na urlopie. Ostały ją panujące upały.

Karierę artystyczną rozpoczęła w 1913 roku, występując przed publicznością lwowską jako tancerka na scenie tamtejszej Opery i Operetki. W późniejszych latach grała m.in. w teatrach: Krakowa, Stanisławowa, Katowic, Opola, Wrocławia. Najdłuższą jednak, bo prawie przez 35 lat (nie licząc krótkich przerw), związana była z Jelenią Górą. Trudno policzyć Jej wszystkie, doskonałe role. Jeszcze przed dwoma miesiącami zadziwiła publiczność doskonałą formą kreując w „Opowieściach lasku wiedeńskie-

go” postacię Baronowej i Babci. Jednocześnie kończyła zdjęcia do filmu „Kłakier”, w którym odtwarzała główną rolę...

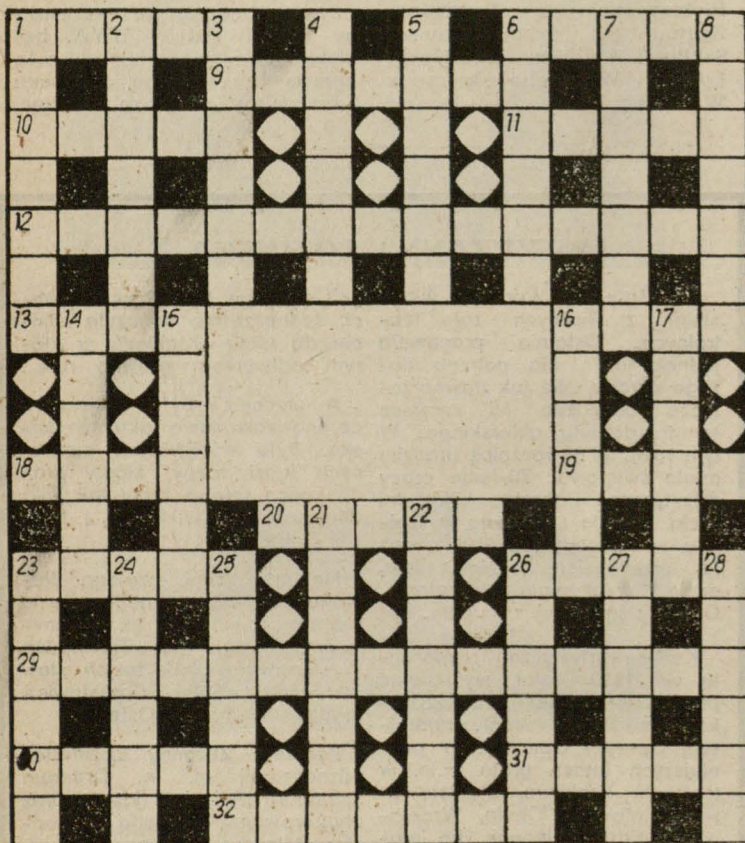
A przecież była najstarszą czynną zawodowo aktorką polską. Była wśród tych nielicznych ludzi sceny, którzy grali do końca swego życia tak, jak: Mieczysława Cwiklińska i Ludwik Solski.

Na przestrzeni swojego długiego i intensywnego życia współpracowała m. in. z Schillerem, Horzycą i Trzcńskim. Występowała obok takich sław jak: Moissi, Solski, Tarasiewicz, Brydziński, Jaracz, Osterwa.

Pogrzeb Zuzanny Łozińskiej, odznaczonej m. in. Orderem Sztandaru Pracy II klasy, oraz uhonorowanej nagrodą I stopnia Ministra Kultury i Sztuki, odbył się 9 sierpnia na Cmentarzu Komunalnym w Jeleniej Górze.

W pamięci jeleniogórskiej publiczności — którą ją uwielbiała — pozostanie na zawsze żywą i popularną Zuzią. (Hasz)

Krzyżówka

POZIOMO:

1) mazak, 6) zakole, ścięcie, 9) przy bucie ulana, 10) Kawalerów Maltańskich, 11) malarz flamandzki, 12) tytuł powieści Dostojewskiego, 13) trop, 16) wzwyż 18) stała praca, 19) powodzenie, szczęście, 20) trwała ostoja, 23) w celi, 26) naczynie na mleko, 29) brak

rzeczowego ciągu następstw, 30) reprezentuje nas z wyboru, 31) kuzynka brzozy, 32) pakt lub rozprawa.

PIONOWO:

1) Julian, — poeta, eseista i krytyk, 2) wodospad górski, 3) naczynia na wodę, 4) kil, 5) zalecana cecha skromności, 6) zasta-

nawianie się, marzycielstwo, 7) rzadko bywa w sklepach mięsnych, 8) częśćka materiału, 14) wykładowca obcego języka na wyższej uczelni, 15) nakaz woli, 16) podręczny pojemnik, 17) tańiec ludowy, 21) uchodzi do Bałtyku, 22) anglosaska gra, 23) przeciwnatarcie, 24) dawniej dzierzawa, 25) zapach, 27) napór, presja, 28) kozacki dowódca.

*

Nagrody za prawidłowe rozwiązanie krzyżówki z lipcowego numeru „Informatora” otrzymują: Jolanta Patynek, ul. Waryńskiego 13/5, 58-530 Kowary, oraz Piotr Kolinko, ul. Świerczewskiego 2/5, 58-530 Kowary.

Wysyłamy je pocztą, a na rozwiązanie czekamy jak zwykle do końca miesiąca.

*

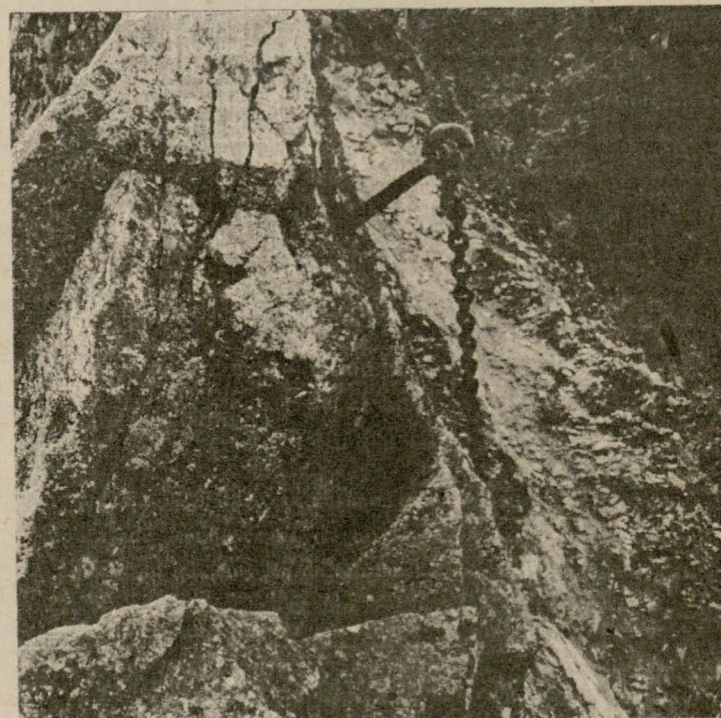
Prawidłowe rozwiązanie krzyżówki sprzed miesiąca.

Poziomo:

1) a konto, 9) marynarka, 10) pergola, 11) Spartakus (wspak), 12) oferent, 13) ansa, 14) idol, 15) huan, 18) kram, 19) owal, 22) miczman, 26) przechera, 27) konkret, 28) dyspepsja, 29) Bractwo, 30) reflektor, 31) Agroma.

Pionowo:

2)kariera, 3) neogen, 4) omasta, 5) krokus, 6) Anita, 7) eksploracja, 8) śpioch, 14) inkluz, 16) uniwersytet, 17) Noel, 20) oczeret, 21)wersety, 22) makabra, 23)Centaur, 24) meritum, 25) natłok.

Zdjęcie z wystawy pokonkursowej II Biennale Fotografii Górskiej — Krzysztof Pilecki — „Na Orlej I i II”.

turystyka

Ulica Wolności w Jeleniej Górze

Fot. Szymon Hański

nasze **P**ropozycje

WYCIECZKI PO JELENIEJ GÓRZE I OKOLICACH

Ponieważ trwa „Wrzesień Jeleniogórski” proponujemy dziś mieszkańcom miasta i turystom kilka tras, których punkt wyjściowy mieści się w Jeleniej Górze. Są one bardzo proste i przeznaczone dla osób, które nie mają zbyt wielkiego doświadczenia w poruszaniu się po szlakach. Mamy nadzieję, że pierwsze wyprawy zachęcą ich także do korzystania z innych naszych propozycji, już o większej skali trudności, zamieszczanych w rubryce „O niedzieli pomyśl w czwartek”.

TRASA I

DWORZEC PKP — WZGÓRZE KRZYWOUSTEGO

Z dworca kolejowego ulicą 1 Maja, idziemy w kierunku Domu Turysty gdzie znajduje się węzeł szlaków turystycznych. Za skrzyżowaniem świetlnym, po prawej stronie usytuowany jest zabytkowy kościół p.w. Św. Krzyża, jeden z sześciu na Dolnym Śląsku tzw. Kościołów łaski, wzniesionych przez protestantów po wojnie 30-letniej, w okresie kontrreformacji, na mocy układu w Altranstadt z 1707 r. Kościół zaprojektował architekt szwedzki Franz z Revala. Poza bogatym wystrojem, ciekawymi organami, posiada on interesujące trzykondygnacyjne empory, które wraz z parterem mogą pomieścić 4 tys. ludzi. Dookoła murów kościelnych ulokowano 19 barokowych kaplic należących kiedyś do patrycjatu miejskiego.

Ulica 1 Maja, w połączeniu z ul. Marii Konopnickiej i Rynkiem, stanowi ciąg handlowy i główną arterię spacerową. Przy ulicy 1 Maja warta jest zwiedzenia barokowa kaplica pod wezwaniem NMP, dzisiaj kościół prawosławny świętych Apostołów: Piotra i Pawła. W ścianę kościoła wmurowano krzyże pokutne.

Ulicą 1 Maja idziemy do skrzyżowania ulic: 1 Maja, 15 Grudnia i Marii Konopnickiej, gdzie można oglądać zachowane fragmenty fortifikacji miejskich: Basztę Wojanowską i Kaplicę Św. Anny. Następnie ulicą Marii Konopnickiej udajemy się do Rynku. Pomimo burzliwych przejęć i wielokrotnych zniszczeń Rynek zachował dawny układ przestrzenny. W roku 1958 rozpoczęto jego przebudowę — dzisiaj jest jedną z głównych atrakcji turystycznych Jeleniej Góry. Mieszczą się tu stylowe restauracyjki i kawiarenki. Ratusz wzniesiony w XVI wieku, po pożarach i zniszczeniach, w obecnej szacie został zbudowany w XVIII w. Nad wejściem do niego widnieje łaciński napis: „Miasto założył Bolesław Krzywousty”. Z Ratuszem łączy się zespół domów kupieckich. Przed Ratuszem oglądamy starą studnię miejską z posągami Neptuna.

Od ulicy Marii Konopnickiej skręcając w prawo dochodzimy do kościoła parafialnego Św. Erazma i Pankracego. Zbudowany w drugiej połowie XIV wieku, ma 56 m długości i 24 m wysokości. Posiada ciekawy wystrój barokowy z zachowanymi elementami gotyckimi. W murach kościoła są nagrobki patrycjatu miejskiego, a przed nim barokowe rzeźby.

Po zwiedzeniu Rynku i kościoła parafialnego, trasa nasza prowadzi ulicą Jasną lub Grodzką, do dworca PKS i dalej 25 min. znakami żółtymi na Wzgórze Krzywoustego.

Tutaj w latach 1108—1110 Bolesław Krzywousty wybudował grodzisko obronne, rozbudowane w XIII wieku w zamek obronny. W XV wieku ruiny jego zostały wykupione przez mieszczan i rozebrane.

Na szczycie wzgórza w roku 1911 zbudowano wieżę widokową, z której możemy oglądać panoramę miasta i Karkonoszy.

TRASA II

Jedną z najładniejszych widokowo tras wycieczkowych prowadzi doliną Bobru, do Wzgórza Krzywoustego i dalej, za znakami zielonymi lub żółtymi, do schroniska „Perla Zachodu”. (ok. 2 godz.) Interesujące jest przejście przełomem Bobru do Borowego Jaru. W 1924 roku Jar przegrodzono tamą, w wyniku czego powstało Jezioro Modre. Nad jeziorem mieści się schronisko PTTK zbudowane w 1927 roku.

TRASA III

NA SZYBOWISKO W JEZOWIE SUDECKIM

Z Jeleniej Góry autobusem komunikacji miejskiej nr 1 jedziemy do Jezowa i dalej udajemy się pieszo na szybowisko. Z szybowiska roztacza się wspaniały widok na Jelenią Górę i Kotlinę Jeleniogórską z otaczającymi ją pasmami gór. Na szczycie szybowiska mieszczą się hangary szkoły szybowcowej.

TRASA IV

Z JELENIEJ GÓRY ZDRÓJ DO ZAMKU CHOJNIK.

Jedziemy samochodem, autobusami komunikacji miejskiej lub autobusami PKS. Po drodze mijamy Jelenią Górę Zdrój, dawne Cieplice Śląskie Zdrój (o Cieplicach piszemy szerzej na str. 41), stąd udajemy się do Sobieszowa. Z drogi dojazdowej roztacza się wspaniały widok na panoramę Karkonoszy. Ta dzielnica miasta położona jest w dolinie Wrzosówki. U podnóża Chojnika znajduje się Dyrekcja Karkonoskiego Parku Narodowego. Park ten utworzony został w 1959 roku, należy do największych w Europie i zajmuje 5564,17 ha. Szereg ścisłych rezerwatów pozwala na ochronę przyrody karkonoskiej i zachowanie jej dla przyszłych pokoleń. W budynku dyrekcji mieści się Muzeum. Zobaczyć tu można okazy fauny i flory, kolekcję minerałów i skał, oraz liczne plansze obrazujące osiągnięcia Karkonoskiego Parku Narodowego. Największą jednak atrakcją Sobieszowa jest Zamek Chojnik (dogodne dojście ścieżkami turystycznymi: znaki czerwone, zielone i czarne). Zamek został zbudowany w XIV—XV w., dalej rozbudowywany stał się własnością rodziny Schaffgotschów. W roku 1675 spłonął od pioruna. W zamku jest schronisko PTTK z bardzo interesującym wystrojem wewnątrz, oraz niewielką ilością miejsc noclegowych.

TRASA V

JELENIA GÓRA — KARPACZ

Do Karpacza prowadzą dwa warianty trasy wycieczkowej: przez Mysłakowice, Kowary, lub Mysłakowice, Miłków.

Mysłakowice to wieś położona nad rzeką Łomnicą, ośrodek przemysłowy: Zakłady Przemysłu Lniarskiego „Orzeł”, zakłady drzewne, porcelany technicznej. Warte zwiedzenia są tutaj: zespół domków tyrolskich zbudowanych przez protestantów z austriackiego Tyrolu, oraz leśnia rezydencja króla pruskiego Fryderyka Wilhelma II i kościół klasycystyczny.

Kowary — miasto położone w dolinie Jedlicy jest ośrodkiem przemysłowym, historycznie związanym z wytopem rudy żelaza i wyrobem broni. Po wojnie 30-letniej Kowary związały się z przemysłem lniarskim. Dziś mieszcza się tu: fabryka dywanów, filców technicznych, zakłady metalowe i wytwórnia porcelany technicznej.

Miłków — wieś położona w pobliżu Karpacza. Z obiektów przemysłowych wymienić należy fabrykę papieru, zabytków — kościół parafialny z XV wieku.

Karpacz — miasto położone na Krzywej Górze u podnóża Śnieżki. Jest to drugi po Szklarskiej Porębie ośrodek turystyki letniej i zimowej. Z ciekawostek turystycznych warto wymienić: Kościół Wang w Bierutowicach pochodzący z II połowy XII wieku, oraz Muzeum Sportu i Turystyki Regionu Karkonoszy. Znajduje się tu kolej linowa na Kozę i 4 wyciągi narciarskie typu orczykowego. Z Karpacza można wybrać się na atrakcyjne wycieczki piesze w Karkonosze.

WOJEWÓDZKIE PRZEDSIĘBIORSTWO GOSPODARKI TURYSTYCZNEJ „KARKONOSZE” — BIURO USŁUG TURYSTYCZNYCH W SZKLARSKIEJ PORĘBIE, ul. 1 Maja 4, tel. 17-23-93

ORGANIZUJE WZASZY MUZYCZNE

Trwać one będą w dniach od 7 do 13.09. Zakwaterowanie — w pokojach gościnnych na terenie Szklarskiej Poręby, wyżywienie w jadalniach domów wczasowych. Cena skierowania na turnus wynosi od 3 314 do 4 834 zł w zależności od kategorii bazy noclegowej. Część muzyczna wczasów — to udział w **KART ROCKU** (o imprezie piszemy w rubryce „Estrada”)

*

SCHRONISKO PTTK „NA STOGU IZERSKIM” W ŚWIERADOWIE ZDROJU

ZAPRASZA

FOTOAMATORÓW I MIŁOSNIKÓW ZBIERANIA JAGÓD, którym zapewnią: noclegi (średni koszt ok. 120 zł), oraz całodzienne wyżywienie (średnia cena ok. 250–300 zł).

Dla fotoamatorów została udostępniona ciemnia, dla jagodziarzy kuchnia i komplet stoików. Na miejscu można więc zavekować całodzienny zbiór jagód.

noclegi

JELENIA GÓRA

- hotel „Europa”, ul. 1 Maja 16/18, tel. 232-31, tlx 075783,
- hotel „Cieplice”, ul. Cervi 11, tel. 510-41, tlx 075126,
- hotel „Sportowy”, ul. Świerczewskiego 42, tel. 269-42,
- hotel MZKS „Karkonosze”, ul. Złotnicza 88, tel. 230-59,
- schronisko PTTK „Na Zamku Chojnik”, tel. 535-35,
- PTSM „Bartek”, ul. Bartka Zwycięzcy 10, tel. 256-46,
- PTSM „Michalek”, ul. Wiejska 86a, tel. 241-55,
- camping nr 130, ul. Świerczewskiego 42, tel. 269-42,
- camping nr 164, ul. Rataja, tel. 525-66,
- pole namiotowe, ul. Łazienkowska, tel. 533-38,
- Biuro Zakwaterowań WPGT „Karkonosze”, pl. Ratuszowy 29a, tel. 242-06, tlx 075630,
- stacje turystyczne PTTK, ul. 1 Maja 88, tel. 236-27, tlx 075565.

BOLKÓW

- hotel „Turysta”, ul. Sienkiewicza 17, tel. 341,
- pokoje gościnne, rezerwacja Biuro Zakwaterowań „Karkonosze”, Kamienna Góra, ul. Świerczewskiego 2, tel. 22-21, tlx 075627.

BOLESŁAWIEC

- hotel „Piast”, ul. Asnyka 1/4, tel. 32-91,
- hotel „Prnjavor”, ul. II Armii WP, tel. 32-96,
- camping „Bolek”, ul. II Armii WP, tel. 23-15,
- pokoje gościnne, rezerwacja w Biurze Zakwaterowań „Karkonosze”, ul. H. Sawickiej 17, tel. 28-68, tlx 075241.

BUKOWIEC

- PTSM „Skalnik”, tel. Kowary 18-26-28

CZARNÓW

- schronisko PTTK „Czartak”, tel. 18-77.

GRYFÓW ŚLĄSKI

- hotel „Gryf”, ul. Armii Czerwonej 14, tel. 353, 354,
- pokoje gościnne, rezerwacja Biuro Zakwaterowań „Karkonosze”, Lwówek Śl., tel. 777.

JAGNIĄTKÓW

- pokoje gościnne, rezerwacja Biuro Zakwaterowań Jelenia

Góra, pl. Ratuszowy 29a, tel. 242-06.

JANOWICE WIELKIE

- DW „Krokus”, ul. 1 Maja 6, tel. 15-157.

JEŻÓW SUDECKI

- pokoje gościnne, rezerwacja Biuro Zakwaterowań Jelenia Góra, tel. 242-06.

KAMIENNA GÓRA

- pokoje gościnne, rezerwacja Biuro Zakwaterowań „Karkonosze”, ul. Świerczewskiego 2, tel. 22-21, tlx 075627.

KAMIEN K/MIRSKA

- PTSM „Halny”, tel. 336

KARPACZ

- hotel „Orbis — Skalny”, ul. Obrońców 4, tel. 19-776, 721, tlx 075506,
- PG „Orlinek”, ul. Olimpijska 9, tel. 19-567,
- hotel „Biały Jar”, ul. 1 Maja 79, tel. 19-319,
- DW PTTK, ul. 1 Maja 47, tel. 19-513,
- DW „Wilcza”, ul. Obrońców 6, tel. 19-764,
- schronisko PTSM „Liczyrzepa”, ul. Gimnazjalna 9, tel. 19-200,
- kwatery prywatne, rezerwacja Biuro Zakwaterowań „Karkonosze”, ul. 1 Maja 8, tel. 19-453, tlx 075214,
- schronisko PTTK „Strzecha Akademicka”, Karpacz, tel. 19-317,
- schronisko PTTK „Samotnia”, tel. Karpacz 19-376,
- camping nr 211, ul. 1 Maja 8, tel. 19-316.

KARPNKI

- schronisko PTTK „Szwajcarka”, tel. 212-83.

KOWARY

- motel „Kuznica”, ul. Leśna 1, tel. 18-20-51,
- pokoje gościnne, rezerwacja Biuro Zakwaterowań, ul. 1-go Maja 27, tel. 18-23-80, tlx 075502,

KRZESZÓW

- stacje turystyczne PTTK, rezerwacja BORT PTTK Kamienna Góra, tel. 31-44.

LEŚNA

- hotel „Centralny”, Rynek 3, tel. 11-249.

LUBAŃ ŚLĄSKI

- hotel „Łużyce”, ul. 7 Dywizji WP 14, tel. 24-62,
- pokoje gościnne, rezerwacja Biuro Zakwaterowań „Karkonosze”, tel. 24-97, tlx 075762,
- domki turystyczne przy Ośrodku Wypoczynku Święteckiego Góra Kamienna, tel. 28-46.

LUBAWKA

- hotel „Lubavia”, pl. Wolności 14, tel. 221.

LWÓWEK ŚLĄSKI

- hotel „Piast”, ul. Jaśkiewicz 1, tel. 615, 761,
- pokoje gościnne, rezerwacja Biura Zakwaterowań, ul. Sienkiewicza 42, tel. 777, tlx 075438,
- camping nr 235, Wzgórze Kom-batantów, tel. 575.

MARCZÓW (GM. WLEN)

- schronisko PTSM.

PIECHOWICE

- pokoje gościnne, rezerwacja Biuro Zakwaterowań „Karkonosze”, Jelenia Góra, pl. Ratuszowy 29a, tel. 242-06, tlx 075630.

PILCHOWICE

- hotel „Nad Zaporą”, tel. Wlen 80,
- stacje turystyczne PTTK, rezerwacja BORT PTTK, Jelenia Góra, ul. 1 Maja 88, tel. 236-27, tlx 075565.

PODGÓRZYN

- pokoje gościnne, rezerwacja Biuro Zakwaterowań „Karkonosze”, Jelenia Góra, pl. Ratuszowy 29a, tel. 242-06, tlx 075630.

PRZESIEKA

- pokoje gościnne, rezerwacja patrz: Jelenia Góra.

RASZÓW

- schronisko PTSM „Rudawy”.

STRUŻNICA

- schronisko PTSM „Sokolik” tel. 212-24.

SZKLARSKA PORĘBA

- hotel „Karkonosze”, ul. Sikorskiego 2, tel. 17-22-81, tlx 075503,
- motel „Relaks”, ul. Jeleniogórska 9, tel. 17-26-95,
- DW PTTK, ul. 1 Maja 16, tel. 17-27-09,
- schronisko PTTK „Pod Łabskim Szczytem”, tel. 17-24-50,
- schronisko PTTK „Na Hali Szrenickiej”, tel. 17-24-21,
- stacje turystyczne PTTK, rezerwacja BORT PTTK, Jedności Narod. 6, tel. 17-21-23,
- pokoje gościnne rezerwacja Biuro Zakwaterowań „Karkonosze”, ul. 1 Maja 4, tel. 17-23-93.

- schronisko PTSM „Wojtek”, ul. Piastowska 1, tel. 17-21-41,
- schronisko PTTK „Kochanówka”, tel. 17-24-00.

SWIERADÓW ZDRÓJ

- hotel „Kwisa”, ul. Bieruta 8, tel. 16-231,
- schronisko PTTK „Na Stogu Izerskim”, tel. 16-416,
- pokoje gościnne, rezerwacja Biuro Zakwaterowań „Karkonosze”, ul. Bieruta 8, tel. 16-287.

SWIERZAWA

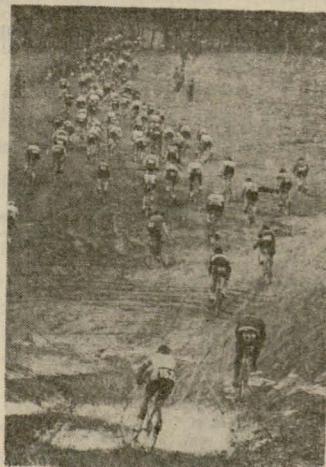
- pokoje gościnne, rezerwacja Biuro Zakwaterowań „Karkonosze”, pl. Wolności 43, tel. 63.

WOJCIESZÓW

- camping nr 199, ul. Kochanowskiego, tel. 12-317,
- pokoje gościnne, rezerwacja Biuro Zakwaterowań „Karkonosze”, Swierzawa, tel. 63.

ZGORZELEC

- hotel „Pod Orłem”, ul. Warszawskiej 15, tel. 24-53,
- pokoje gościnne, rezerwacja Biuro Zakwaterowań „Karkonosze”, ul. Warszawska 37, tel. 61-07,
- camping nr 210, ul. Lubańska, tel. 24-36.

Wkrótce rozpoczyna się sezon kolarskich wyścigów przełajowych.

Fot. W. Wydmuch

legendy

dolnośląskich zamków piastowskich

O SKARBIE W JELENIOGÓRSKIM ZAMKU

Po zdobyciu przez husytów jeleniogórskiego zamku, niewiele z niego zostało. Spalony doszczętnie podczas walk i zniszczony przez zwycięzców, stał się ruiną, pokrytą mchami, którą tylko nietopere odwiedzały. Później miejsce to było przytułkiem dla bezdomnych żebraków i tych, którzy po zamknięciu bram miasta nie mogli znaleźć noclegów na podgrozdziu. Kamienne ściany zamku, patrzące czarnymi oczodolami okien na gród rządzony przez bogaty, niemiecki patrycjat, były mu solą w oku i przypominały, że miasto uważane za swoje i niemieckie, budowali polscy Piastowie, przywilejami je obdarzali i obronny mi murami otoczyli.

Dlatego któregoś dnia w 1433 roku rajcy na zebraniu w Ratuszu uchwalili, by zamek rozebrać. Uznali, że w ten sposób nie tylko uwolnią się od nocujących tam żebraków, ale i nie będą zmuszeni nikomu z obcych tłumaczyć, kto ten zamek budował i czyj kasztelan miał w nim siedzibę. Po kupiecku wykalkulowali sobie, że kamień z rozbiórki sprzedadzą na budowę domów mieszkalnych, a na miejscu obecnych ruin postawią karczmę, którą w dzierżawę wypuszczą, by w ten sposób dochody swe powiększyć. Rajcy mieli jeszcze jeden cel w tych poczynaniach, o którym nie mówili nikomu. Liczyli na to, że przy rozbiórce starych murów natrafia tam na skarb, o którym bardzo wiele opowiadano. Jedni mówili, że jest tu jeszcze złoto przez Bolesława Krzywoustego ukryte, inni natomiast, że schowali je tam rycerze Zakonu Templariuszy, jadący w 1133 roku przez Jelenią Górę, ze Lwówka do Rzymu. Opowiadano, że skarbu pil-

nują duchy i nie dopuszczają do wnętrza nikogo, a tylko jeden raz w roku, w Świętą Noc, czyli w noc po Wigilię Bożego Narodzenia i tylko w czasie gdy w jeleniogórskim kościele, czasy Piastów pamiętającym, odprawiana jest Pasterka, można się do tego skarbu dostać i zabrać z niego tyle złota, ile uda się udźwignąć. Rozebrano mury otaczające zamek, łącznie z nim samym, skarbu jednak nie znaleziono mimo iż bez przerwy jeden z rajców prace nadzorował. Karczmy też w tym miejscu nie zbudowano, bo zmarł burmistrz Jeleniej Góry, a nowemu taki plan się nie spodobał i od tego czasu po starym zamku pozostały tylko ślady w postaci ziemnych obwałowań. Ale opowieści o skarbach pozostały i bardzo często ludzie o nich wspominali, szczególnie ci najbiedniejsi, którym nie dane było wzbogacić się.

Około trzysta lat później znalazł się człowiek, który postanowił odnaleźć skarb. Był nim ubogi czeladnik-golibroda z Jeleniej Góry o nazwisku Kilian. Od dzieciństwa nasłuchiwał się opowiadań o skarbie ukrytym w podziemiach i dlatego postanowił wybrać się w Wigilię Bożego Narodzenia do zamku. Najpierw odwiedzał najstarszych mieszkańców miasta i wypytывał co wiedzą na ten temat, potem zaopatrzył się w latarnię ze świecą, krzesiwo, hubkę, żelazny łom, kilof, łopatę i worek. Gdy nadszedł wreszcie wyczekiwany Wieczór Wigilijny, golibroda zjadł wieczerzę w gronie rodziny, potem pożegnał się z dziećmi i żoną, i poszedł na Domową Górę. Bez specjalnego trudu dotarł do miejsca, gdzie stał niegdyś piastowski zamek, którego ślady wid-

niały pod warstwą śniegu. Chodził wokół nie wiedząc co ma począć, ale gdy zegar z wieży ratuszowej wybił godzinę dwunastą i dał znak do rozpoczęcia Pasterki w kościele, Kilian dostrzegł nagle dziurę w ziemi, czerniejącą na białym śniegu. Wyglądało to tak, jakby zapadł się strop jakiejś piwnicy.

Golibroda wszedł do tego otworu, skrzesał parę iskier na hubkę, zapalił świecę w swej latarce i spostrzegł lekko uchylone, wąskie, stare, zardzewiałe, żelazne drzwi w kamiennej ścianie. Gdy je otworzył, zobaczył kręty korytarz. Opanowując strach, poszedł nim i dotarł do podziemnej komnaty, pełnej złotych przedmiotów na półkach i złotych monet w skórzanych workach. Kilian wiedział, że żelazne drzwi skarbcza otwierają się tylko na okres trwania Pasterki. Szybko więc napełnił złotem kieszenie swej kapoty, oraz przyniesiony worek.

Opuścił skarbiec żałując, że więcej zabrać nie potrafił. W domu nikomu nie powiedział ani słowa na ten temat. Nawet przed własną żoną i dziećmi nie chwalił się swym wyczynem i bogactwem. Tylko niektórzy sąsiedzi dostrzegali, że golibroda jest teraz cokośnie uśmiechnięty i że powo-

dzi mu się znacznie lepiej niż w latach ubiegłych.

Przed następnymi świętami Bożego Narodzenia, Kilian znów przygotował się do wyprawy po złoto ukryte w podziemiach zamku. Wyszedł jak w poprzednim roku po Wieczerzy Wigilijnej i jak przed rokiem o świcie powrócił cały i zdrowy z pełnym workiem złota. O świcie powrócił dlatego, bo worek miał napełniony złotem po brzegi i był on bardzo ciężki. Musiał więc parokrotnie po drodze odpoczywać. Po Nowym Roku zauważyli znów sąsiedzi, że w jego domu panuje teraz większy dostatek, ale i tym razem nie zdradził się Kilian przed nimi, ani przed rodziną żadnym słowem o swych tajemniczych wyprawach.

Niedługo jednak sprzyjało mu szczęście. Gdy w następnym roku, po raz trzeci udał się chciwy golibroda do podziemi zamkowych, nie powrócił już nigdy do domu. Opowiadano później, że jakieś duchy pilnujące skarbu zamkowego, zatrzymały chciwca na zawsze, gdyż zbyt długo tu przebywał, po okresie, gdy już skończyła się Pasterka w kościele jeleńskim.

ALEKSANDER WIĄCEK

historia schronisk karkonoskich

SCHRONISKO PTTK „ZAMEK CHOJNIK”

Romantyczne ruiny średniowiecznego zamku na górze Chojnik koło Sobieszowa, spalonego od pioruna 31 sierpnia 1675 roku, już od dawna były chętnie odwiedzane przez miejscową ludność i arystokrację przebywającą na kuracji „u wód” w Cieplicach Śląskich. Polacy chcieli obejrzeć tę kamienną fortecę górska, wzniesioną w XIV wieku przez suwerennego, polskiego księcia śląskiego Bolka II, ostatniego Piasta linii świdnicko-jaworskiej, podczas gdy Niemcy oglądali pozostałości po pożarze zamku, który był rodową siedzibą znanych w Niemczech feudalów, Schaffgotów, właścicieli cieplickich źródeł leczniczych i okolicznych terenów.

Odwiedzających zamek musiało być dość dużo, jeżeli około 1790 r. jeden z mieszkańców Sobieszowa, były dragon króla pruskiego, wyremontował i zagospodarował małe pomieszczenie obronnej baszty bramnej i wspólnie z córką przyjmował zwiedzających ruiny. Zachowana informacja, pochodząca z lat 1810–1812 podaje, że przed jego domem znajdowała się tablica z wymalowanym na niej zamkiem i napisem: „Kogo Chojnik kusi, do mnie wstąpić musi”. Natomiast o jego wyglądzie wiadomo, że: „przysłuchiwał się jasno-niebieski surdut, nakłada na głowę brązowy kij leszczynowy”. Zartobliwie tytułowano go „burgrafem” lub „komendantem”, co

przyjmował bez żenady, a nawet tak kazał się nazywać tragarzom lektyk, którzy przynosili zwiedzających do ruin zamku. Zawsze osobście witał swych gości, oprowadzał i obsługiwał ustawioną po zewnętrznej stronie murów zamkowych od strony zachodniej, armatkę-wiawatówkę, by dać wszystkim możliwość usłyszenia pięciokrotnego echa wystrzału, odbijanego przez północny stok góry Zar.

Około 1800 roku na powierzchni bastionu zewnętrznego zamku, dobudowanego do istniejących wcześniej murów, ustawiono okragłą altanę drewnianą o średnicy około 5 m, nakrytą szpiczastym dachem, by zapewnić wszystkim przybyłym wygodny wypoczynek w cieniu i w miejscu zabezpieczonym od opadów atmosferycznych. Tę właśnie małą izdebkę baszty, wraz z altaną, należy uznać za poprzedniczkę obecnego schroniska.

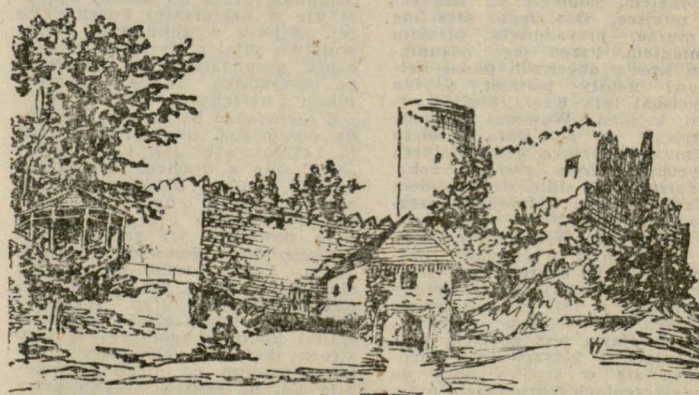
Dla umilenia i uatrakcyjnienia pobytu zatrudniał komendant oprócz córki, która obsługiwała turystów, jeszcze dwóch mężczyzn i dwie kobiety. Do obowiązków mężczyzn należało witanie gości bicieciem w bęben i melowanie komendantowi o ich przybyciu, oraz granie na rogach myśliwskich przed wystrzałem z armatki, podczas gdy do obowiązków kobiet należało umilenie zwiedzania muzyką i śpiewem.

Ciekawą charakterystykę komendanta ruin zamku na Chojniku przekazała nam księżna Izabella Czartoryska w swym „Dzienniku podróży do Cieplic”. Pod datą 18.07.1816 r. zanotowała: „Komendant miejscowy to poczciwy

chłop, już leciwy. Jego uśmiech i ton jaki przybiera w najbar-dziej interesujących miejscach, dowodzą, że objaśnianie sprawia mu przyjemność nie pozbawioną miłości własnej”. Natomiast o obsłudze gości napisała następujące słowa: „Potem zasłyszmy... aby napić się herbaty, mleka i chłodników. Córka komendanta, młoda i ładna dziewczyna, usługiwiała gorliwie i chętnie. Jedną z kobiet w pobliżu grała na harfie, młoda dziewczyna śpiewała...”

Można przypuszczać, że po zakończeniu wojen napoleońskich wzrosła możliwość arystokracji i mieszczaństwa trudniącego się rzemiosłem i handlem. Cieplickie źródła były licznie odwiedzane przez ludzi bogatych, którzy często z nudów udawali się powozami do pobliskiego Sobieszowa, a potem w lektykach, noszonych przez tragarzy, docierali do ruin zamku na Chojniku. Przy okazji powiększali zarobki komendanta i jego córki, co chyba zostało dostrzeżone przez zarządcę majątków hrabiego Schaffgotsha, skoro z polecenia hrabiego rozpoczęto budowę murowanego schroniska w zachodniej części zamku.

Trudno dziś ustalić dokładną datę powstania schroniska i dlatego wszelkie informatory o Chojniku podają I połowę XIX wieku. Z innych źródeł wiadomo jednak, że w 1824 roku schronisko jeszcze nie istniało, a w 1842 r. już przyjmowało gości, wśród których byli polscy pocii Wincenty Pol i Kornel Ujejski, oraz polski szlachcic z Galicji, Bogusz Zygmunt Stęczyński. Budynek schroniska umieszczono na terenie tzw. dziś

Wielkiej Bastii, zbudowanej w XVI wieku, a wejście do niego znajdowało się od strony półkolistej, otoczonego murem podwórką, na które wystawiano w pogodne dni lata stoły i krzesła, by goście mogli wypoczywać i spożywać posiłki na wolnym powietrzu. W 1883 roku dostęp do podwórka zamknięto dobudowując do budynku małe skrzydło, gdzie było pomieszczenie magazynowe, oraz sieni przeznaczona na izbę wypoczynkową dla tragicznych lektur. Równocześnie przebudowano wejście. Umieszczono je od strony XVII-wiecznego bastionu.

Do dziś niewiele wiadomości przetrwało o tym, co działo się w schronisku w II połowie XIX wieku. Wiemy tylko, że turyści byli obsługiwani przez kelnerów „z białymi fartuchami na brzuchach” i że były dni, w których oferowano ponad 50 różnych posiłków i napoi. Wiadomo również, że przez dzierżawcę czynione były próby ściągnięcia do schroniska ludzi przez organizowanie w nim koncertów miejscowej orkiestry dętej, zabaw i festynów z loteriami, a nawet ewangelicznych nabożeństw.

W tym też okresie miało miejsce ciekawe wydarzenie, o którym przez wiele lat opowiadano w Sobieszowie i okolicy. Otóż pewnego dnia jeden z kelnerów wbiegł zadyszany do sali bufetowej i podkaszany głosem powiadomił wszystkich obecnych, że uwięził w jednej ze szczelin murów zamku legendarnego Króla Zmij, o którym w ubiegłym stuleciu krążyło wiele ludowych opowieści. Zainteresowani goście, wraz z dzierżawcą i pozostałym personelem, pobiegli na wskazane miejsce. Dostrzegli szczelinę w murze, przystojną płaskim kamieniem. Przed jego odsunięciem ktoś z obecnych podał kelnerowi nabity pistolet, a ten przycisnął łufą Króla Zmij, i odwalił kamień. Wówczas wszyscy dostrzegli, że pod łufą pistoletu trzymanego drżącą ręką kelnera przycisnięta była zwykła żaba. Wydarzenie to stało się powodem nadania owemu kelnerowi przezwiska „Król Zmij”.

Z roku 1890 pochodzi najstarsza wiadomość o „duchu” krążącym nocą po schronisku i straszącym przebywające tu osoby. Informacja z 1893 r. podaje, że chodząca po budynku „nadprzyrodzona zjawia jest postacią promieniującą i bezszelustnie poruszającą się w środku nocy po pomieszczeniach schroniska i przesuwającą niektóre przedmioty na

swej drodze”. Natomiast notatki o „duchu” z początków XX wieku są dłuższe i bardziej dokładne. Jest w nich opis odczuwanych drgań w niektórych pomieszczeniach schroniska, „wytryskiwania spod podłogi kolorowych iskier”, oraz szczegóły dotyczące przesunięcia się krzesła na oczach kilku osób.

O wydarzeniach w schronisku tuż przed pierwszą wojną światową wiadomo tylko, że zmarła dnia 17.06.1903 r. Józefina Hühne, żona dzierżawcy Wilhelma. Natomiast z okresu międzywojennego, zachowała się jedynie informacja, że w 1920 roku, była tutaj organizowana uroczystość z okazji rocznicy zakończenia wojny, połączona z odsłonięciem granitowej tablicy pamiątkowej, umieszczonej za żelazną bramą na jednej ze ścian górnego dziedzińca zamkowego. Wyszczególnione na niej były nazwiska wszystkich mieszkańców Sobieszowa, którzy zginęli na polach bitew w latach 1912–1918. Ponadto zachowały się wiadomości o ślubach mieszkańców Jeleniej Góry i Sobieszowa, zawieranych na dziedzińcu, lub w wieży zamku i o bankietach weselnych tutaj urządzanych.

Powojenną historię schroniska na Chojniku należy rozpocząć od osoby Stanisława Leśniakowskiego, byłego pracownika Ministerstwa Kultury, który wraz z żoną i córką Tiną był pierwszym gospodarzem obiektu aż do czasu przejęcia go przez PTTK w 1951 r. Jemu to zawdzięczało ono swoją ówczesną nazwę „Schronisko na zamku Chojnasty”. PTTK zmieniło ją na obecną, a kierowniczką została mianowana Stanisława Szmańda, która do dzisiaj zamieszkuje w Szklarskiej Porębie. Po jej odejściu w roku 1953, kierownictwo objął p. Jerzy Heindrich, który gospodarzył tu najdłużej ze wszystkich swych poprzedników i następców.

Z opowiadań Stanisławy Szmańdy dowiedzieć się można, że tak p. Leśniakowski jak i ona mieli „spotkanie z duchem”, chyba tym samym, który ukazywał się w zamku jeszcze przed pierwszą wojną światową i że to właśnie było powodem jej rezygnacji z funkcji. Pani Szmańda twierdzi, że p. Leśniakowski parokrotnie słyszał „ducha”, a raz nawet spotkał go na korytarzu. Wyglądał jak postać trzęsącej się, zawołanej kobiety, kroczącej w jego stronę, która w odległości 2 czy też 3 kroków od niego przemieniła się, na skutek krzyku przestraszonego jej widokiem człowie-

ka, w kłębek mgły na podłodze a potem wsiąkała w nią.

W latach 1958–1964 w sieni schroniska i w sąsiadującym z nią niewielkim pomieszczeniu znajdowała się mała wystawa muzealna, okazująca poszczególne etapy budowy zamku. Umieszczone tu były gabloty z kopiami woskowych pieczęci piastowskich książąt świdnicko-jaworskich, oraz eksponaty fauny Karkonoskiego Parku Narodowego. W tym czasie kierownikiem schroniska był Anatol Herbrich, po którym przejął

tę funkcję p. Józwiakowa z Sobieszowa, potem Antoni Tibor ze Szklarskiej Poręby, który gospodarzył tu do 1981 roku.

Dziś schronisko PTTK „Zamek Chojnik” jest często odwiedzanym obiektem, szczególnie przez wycieczki młodzieżowe. Ciekawy, drewniany wystroj sali bufetowej wywołuje niecodzienny nastrój, tchnący odległą przeszłością.

WŁADYSŁAW BEK

MIASTA I WSIE (8) WOJEWÓDZTWA JELENIOGÓRSKIEGO

CIEPLICE (dawniej Cieplice Śląskie-Zdrój) — najstarsze uzdrowisko w Polsce, leżące na terenie Kotliny Jeleniogórskiej, nad rzekami Wrzosówką i Kamienną. Od 1975 roku jest dzielnicą Jeleniej Góry liczącą 16 000 mieszkańców.

Według legendy, miejscowe ciepłe źródła lecznicze odkrył przypadkowo w 1175 roku piastowski książę Bolesław Wysoki, podczas polowania na jelenie. Od 18 marca 1281 stały się one własnością rycerskiego zakonu joanitów ze Strzegomia (Zakon Braci Miłosierdzia), który otrzymał je wraz z okolicznymi lasami od księcia Bernarda Lwóweckiego, wnuka Henryka Pobożnego, który lokował tu osadę o nazwie Calidus Fons (Ciepłe Źródło). Joanici wybudowali klasztor, oraz rozpoczęli stosowanie miejscowej wody do leczenia ludzi. W roku 1318 Cieplice nosiły nazwę Ciepłowod, a od 1381 r. stały się własnością rycerskiej rodziny Schaffgotschów i w jej rękach przetrwały do 1945 roku, przy czym w latach 1404–1810 opiekę nad źródłami sprawowali zakonnicy z klasztoru cystersów w Krzeszowie. Status uzdrowiska nadano Cieplicom w 1618 roku, prawa miejskie w 1935 r.

Ze znanych osób przebywali tu na leczeniu:

- królowa Marysieńka żona polskiego króla Jana III Sobieskiego w 1687 roku,
- książę Hugo Kollataj w 1792 i 1806 r.,
- księżna Izabella Czartoryska w 1815 r.,

- generał Edward Dębowski w 1840 r.,
- polscy poeci, Wincenty Pol i Kornel Ujejski w 1847 roku.

Występuje tu 8 ciepłych źródeł siarczanych o temperaturze wody od 20 do 42°C, a borowina przywożona jest z Jakuszc (dzielnica Szklarskiej Poręby). Mieszczą się tutaj: Sanatorium PPU, Sanatorium FWP, Sanatorium MSW, liczne szkoły, wśród których należy wymienić Szkołę Rzemiosł Artystycznych, a także zakłady produkcyjne w tym m.in. Spółdzielnię Przemysłu Zabawkarskiego „ZORKA”, oraz Fabryka Maszyn Papierniczych „FAMPA”.

W Cieplicach warto zwiedzić: — budynek dawnego klasztoru cystersów, zbudowany w 1684 roku na miejscu starszego, wzniesionego w pierwszych latach XVI wieku; na bramie z 1781 roku, oddzielającej dziedziniec budynku poklasztornego od terenu kościoła, znajduje się 5 kamiennych rzeźb w stylu rokokowym, — katolicki kościół parafialny p.w.św. Jana Chrzciciela, zbudowany w latach 1712–1714 na miejscu starszego, istniejącego tu już w 1318 roku i zniszczonego przez pożar w 1711 r.; jest to budowla jednonawowa z bogatym wystrojem barokowym i oddzielną stojącą dzwonnica, zbudowaną w 1709 roku, we wnętrzu której wisiał dzwon odlany w 1710 roku o średnicy 120 cm, w zewnętrznych ścianach kościoła znajdują się wmurowane nagrobne tablice w języku polskim z I połowy XIX wieku, a na wewnętrznej stronie murów przed wejściem do kościoła szereg całopostaciowych nagrobków płaskowców natural-

nej wielkości z XVI i XVII wieku, przeniesionych tu z kościoła w Radomierzu w 1849 roku,

— barokową kolumnę erekcyjną z 1724 roku, ustawioną przy murze północnej części cmentarza przykościelnego, ozdobioną rzeźbą przedstawiającą Trójcę Świętą, oraz posągami św. Sebastiana i św. Huberta z 1786 r.,

— barokową kolumnę dzięczynną św. Floriana z 1713 roku ustawioną w południowej części cmentarza przykościelnego,

— Dom Kuracyjny, nazywany „Długim Domem”, zbudowany w 1537 roku jako budynek klasztoru, przebudowany w II połowie XVII wieku i odremontowany w 1981 roku z przeznaczeniem na pawilon sanatoryjny,

— pawilon sanatoryjny nazywany „Pałacem Zedliców” przy ul. Jagiellońskiej 2 (za mostem nad rzeką Kamienną), z rzeźbionym portalem i piękną elewacją frontową, zdobioną pilastrami, nakryty mansardowym dachem z lukarnami, wzniesiony w 1734 roku i adaptowany w latach 1963–1965 przez Stocznice im. Komuny Paryskiej w Gdyni do celów sanatoryjnych,

— pijalnię wód mineralnych przy ul. Kościelnej, z doprowadzonymi do jej wnętrza czterema gatunkami wód ciepliskich (źródła I-IV)

— barokową, kamienną figurę z 1712 r. przedstawiającą św. Jana z Nepomuku (zakonnika czeskiego i męczennika) ustawioną przy moście nad rzeką Kamienną obok wejścia do pijalni, umieszczoną na cokole ufundowanym przez hrabiego Gurowskiego w 1758 roku,

— Park Zdrojowy założony w 1796 roku i młodszy od niego Park Norweski nad Wrzosówką,

— Muzeum Przyrodnicze (ornitologiczne) na terenie Parku Norweskiego w budynku nazywanym Pawilonem Norweskim, zbudowanym na wzór norweskich, wiejskich dworców drewnianych, ze stylizowanymi głowami smoków na szczytach dachu,

— Dom Kultury w Parku Zdrojowym, zbudowany w latach 1797–1800, z portykiem wspartym na czterech kolumnach i salą centralną, nakrytą kopułą,

— Teatr Zdrojowy przy Domu Kultury w Parku Zdrojowym, zbudowany w 1833 roku i wyremontowany w 1965 r.; jest to budynek o prostokątnej podstawie, z bogatym wystrojem empirowym wnętrza,

— były pałac Schaffgotschów przy Placu Piastowskim, zbudowany w II połowie XVIII wieku — dwupiętrowy i dwutraktowy budynek, długi na 80 m o podstawie prostokątnej, z herbami właścicieli w ryzalitach na ścianie frontowej, ze sklepionymi sufitami pomieszczeń parterowych i płaskimi na piętrze, zdobionymi bogatą dekoracją stiukową, mieści się tu obecnie filia Politechniki Wrocławskiej,

— kościół ewangelicko-augsburski, zbudowany w 1779 roku, z narożnikami zdobionymi pilastrami, nakryty czterospadowym dachem łamanym; posiada on barokowy wystrój wnętrza (różoco), koncertowe organy nad ołtarzem, przy czym prospekt organowy stanowi architektoniczną całość z nastawą ołtarzową, również barokowe są dwupiętrowe empory, wyłożone sukniem w kolorze purpurowym, jak i chrzcielnica z 1702 roku. — kościół ten stoi na miejscu małego, murowanego kościoła, powstałego po 1526 roku i późniejszego, drewnianego.

— pastorkówkę, znajdującą się w pobliżu kościoła, zbudowaną w 1744 roku, a przebudowaną w XX wieku,

— budynek byłej szkoły ewangelickiej z 1749 roku, znajdujący się w pobliżu pastorkówki.

*

CISOWE — miejscowa nazwa kolonii Sucha, wchodzącej w skład wsi Stankowice (gmina Leśna). Nazwa ta została przyjęta od kamiennego cypla, wciskającego się w Jezioro Leśniańskie, na którym znajduje się Sucha i zamek Czocho.

*

CISZYCA — dzielnica Kowar, leżąca na wysokości około 470 m npm przy wyjeździe z Kowar do Jeleniej Góry. Znajduje się tu mały pałac, zbudowany w stylu klasycystycznym w pierwszych latach XIX wieku, który od roku 1822 do 1827 był własnością księcia Radziwiłła. Przebywała w nim Eliza Radziwiłłówna, nazywana przez miejscową ludność „aniołem z Ciszycy”, w której kochał się następca austriackiego tronu. Po roku 1827 pałac stał się własnością księcia Czartoryskich. Na wzgórzu nad Ciszycą, noszącym nazwę „Radziwiłłówka”, znajdują się sztuczne ruiny zamku.

PIOTR HUBERSKI

DOMY WCZASOWE W KARPACZU

Koszty pobytu na wczasach wyraźnie wzrosły w porównaniu do roku ubiegłego. Jednak pomimo, to ceny usług świadczonych przez obiekty Funduszu Wczasów Pracowniczych są konkurencyjne w stosunku do innych firm oferujących nam możliwość wypoczynku w trakcie urlopu. Poza tym FWP zaczyna stosować dwa rodzaje cen: sezonowe i posezonowe, a także proponuje wczasy ze specjalnym programem kulturalnym i turystycznym.

Chcąc umożliwić naszym Czytelnikom wybór domu wczasowego w którym chcieliby spędzić kilka dni; zamieszczać będziemy ich wykazy wraz z krótką charakterystyką. Dziś o obiektach położonych na terenie Karpacza i Bierutowic, podległych Zarządowi Okręgu FWP w Karpaczu.

DW „BAŠKA” — ul. Wielkopolska 4, tel. 279, PKP — 200 m, PKS — 200 m. Położony jest na wysokości 400 m npm, w ogrodzie — parku.

Prowadzone są wczasy 14-dniowe dla rodzin z małymi dziećmi. Jeden budynek kat. II, 74 miejsca, pokoje 2, 3 i 4-osobowe, z wodą bieżącą i ciepłą, centralne ogrzewanie, jadalnia — 80 miejsc, świetlica dla dorosłych i dla dzieci, sala telewizyjna, biblioteka, ogródek jordanowski, boisko do siatkówki i kometki.

*

DW „BAŁTYK” — ul. Odrodzenia 34, tel. 500, PKP 5000 m, PKS — 120 m (przystanek Wang). Położony jest na wysokości 816 m npm. 6 budynków kat. III, oddalonych od siebie o 300 m, pokoje 2, 3 i 4-osobowe z wodą bieżącą zimną i ciepłą, centralne ogrzewanie, jadalnia — 160 miejsc, dwie sale telewizyjne, biblioteka, czytelnia, boisko do siatkówki i kometki.

*

DW „CHROBRY” — ul. 1 Maja 73, tel. 457, PKP — 2500 m, PKS — 40 m. Położony jest przy głównej ulicy w centrum miasta na wysokości 600 m npm. Do basenu kąpielowego około 2000 m, do zapory wodnej na Łomnicy około 600 m. Pokoje 2, 3, 4-osobowe z wodą bieżącą zimną i ciepłą, centralne ogrzewanie, jadalnia — 188 miejsc, świetlica dla dzieci, 2 sale telewizyjne, 50 m do biblioteki „Darzbór”, do klubu-kawiarni „Mieszko” około 150 m, 5 budynków kat. III.

*

DW „GÓRNIK” — ul. Okrzei 4, tel. 591, PKP — 2500 m, PKS — 200 metrów (administracja DW „Chrobry”). Położony jest na terenie ogrodzonym, 150 m od głównej ulicy. 2 budynki kat. III, pokoje 2, 3 i 4-osobowe, z wodą bieżącą zimną i ciepłą, centralne ogrzewanie, sala telewizyjna, kąpielownia, świetlica, urządzenia zabawowe w ogródku jordanowskim. Do biblioteki w klubie „Darzbór” — 40 m.

*

DW „JADWIGA” — ul. Odrodzenia 10, tel. 590, PKP — 3500 m, PKS — około 50 m. Położony jest przy głównej ulicy Bierutowic na wys. 750 m npm. Obok basen kąpielowy. 2 budynki kat. III oddalone od siebie o 50 m, pokoje 2, 3 i 4-osobowe z wodą bieżącą zimną i ciepłą, centralne ogrzewanie, sala telewizyjna, boisko do siatkówki i kometki.

*

DW „JUTRZENKA” — ul. Sarn'a 7, tel. 449, PKP — 2500 m, PKS przy- stanek „Bachus” — 2000 m, przystanek Wilcza Poręba — 600 m. Położony jest na wys. 650 m npm. 5 budynków kat. II, III i IV oddalonych od siebie o ok. 300 m, pokoje 2, 3 i 4-osobowe z wodą bieżącą zimną i ciepłą, centralne ogrzewanie, jadalnia — 200 miejsc, świetlica, biblioteka, sala telewizyjna, klubo-kawiarnia, świetlica dla dzieci, boisko do siatkówki i kometki, ogródek jordanowski.

*

DW „KARPATKA” — (administracja — DW „Leśny Dwór”) — ul. Olimpijska 4, tel. 238, PKP — 3000 m, PKS — 200 m. Położony jest w lesie świerkowym na wys. 720 m npm. około 700 m od dolnej stacji wyciągu krzesełkowego i ok. 500 m od basenu kąpielowego. 3 budynki kat. III, oddalone od siebie o 70 m, pokoje 2, 3 i 4-osobowe z wodą bieżącą zimną i ciepłą, centralne ogrzewanie, jadalnia w DW „Leśny Dwór”, na miejscu — 2 sale telewizyjne, świetlica, dla dzieci, biblioteka, boisko do siatkówki i kometki.

*

DW „LEŚNY DWÓR” — ul. Odrodzenia 1, tel. 309, PKP — 3000 m, PKS — obok. Położony jest w Bierutowicach na wys. 700 m npm. nad brzegiem Łomnicy. Do basenu kąpielowego w Bierutowicach około 400 m, około 30 m do klubu FWP „Oaza”. W pobliżu znajduje się tor saneczkowo-bobslejowy. 1 budynek kat. III, pokoje 2, 3 i 4-osobowe z wodą bieżącą zimną i ciepłą, centralne ogrze-

wanie, jadalnia — 75 miejsc, świetlica z salą telewizyjną.

✱

DW „LEŚNY ZAMEK” — ul. Zamkowa 1, tel. 381, PKP — 4500 m, PKS — 300 m (przy DW „Pegaz”). Położony jest na wys. 810 m n.p.m. Do wyposażenia sprzętu zimowego — 300 m, do basenu kąpielowego — 400 m. W pobliżu wyciąg orczykowy, do wyciągu krzesłowego — 1200 m. 4 budynki kat. III, oddalone od siebie o 200 m, pokoje 1, 2, 3 i 4-osobowe z wodą bieżącą zimną i ciepłą, centralne ogrzewanie, jadalnia — 146 miejsc, dwie świetlice, dwie sale telewizyjne, bufet.

✱

DW „MAŁGOSIA” — ul. Wilcza 4, tel. 311, PKP — 2000 m, PKS (przystanek „Bachus”) — 1500 m (przystanek Wilcza Poręba) — 300 m. Położony jest na wys. 550 m n.p.m., 2 budynki kat. II i III, oddalone od siebie o 50 m, pokoje 2, 3 i 4-osobowe, z wodą bieżącą zimną i ciepłą, centralne ogrzewanie, jadalnia — 34 miejsca, świetlica, sala telewizyjna, boisko do siatkówki i kometki, plac zabaw dla dzieci.

✱

DW „MIESZKO” — ul. Mickiewicza 2, tel. 592, PKP — 2000 m, PKS — 200 m (przystanek Ośrodek Zdrowia). Położony jest w centrum Karpacza 550 m n.p.m. 1 budynek kat. II — 102 miejsca, centralne ogrzewanie, jadalnia — 76 miejsc, sala telewizyjna, w budynku jest klubo-kawiarnia „Mieszko”. Do basenu kąpielowego około 1500 m, boiska do siatkówki i kometki są przy DW „Znicz”.

✱

DW „MORSKIE OKO” — ul. Odrodzenia 7, tel. 301, PKP — 3500 m, PKS — przy DW. Położony jest na wys. 750 m n.p.m., przy głównej ulicy Blerutowic. Obok — basen kąpielowy. 5 budynków kat. III, pokoje 2, 3 i 4-osobowe z wodą bieżącą zimną i ciepłą, centralne ogrzewanie, jadalnia — 140 miejsc, sale telewizyjne, świetlica, biblioteka, klubo-kawiarnia.

✱

DW „PIAST” — ul. 1 Maja 22, tel. 244, PKP — 300 m, PKS — 300 m. Położony jest w dolnym Karpaczu na wys. 405 m n.p.m. 1 budynek kat. II, 122 miejsca, pokoje 2, 3 i 4-osobowe, z wodą bieżącą zimną i ciepłą, centralne ogrzewanie, jadalnia — 100 miejsc, sala telewizyjna, klub wczasowy, biblioteka, kąpielownia.

✱

DW „PEGAZ” — ul. Odrodzenia 17, tel. 264, PKP — 4000 m, PKS — przy DW. Położony jest na wys. 770 m n.p.m. Do basenu kąpielowego 200 m, 4 budynki kat. II i III, oddalone od siebie

do 150 m, pokoje 2, 3, 4-osobowe, z wodą bieżącą zimną i ciepłą, centralne ogrzewanie, jadalnia — 117 miejsc, 2 sale telewizyjne, świetlica, do biblioteki w DW „Zakopianka” — 100 m, boisko do siatkówki i kometki, plac zabaw dla dzieci.

✱

DW „SŁONECZNA” — administruje DW „Leśny zamek”) — ul. Odrodzenia 30, tel. 528, PKP — 4500 m, PKS — 200 m (przystanek Wang). Położony jest na wys. 800 m n.p.m. Do basenu kąpielowego — 450 m. W DW mieści się kawiarnia „Słoneczna”. 3 budynki kat. II i III, oddalone od siebie o ok. 50 m, pokoje 2, 3 i 4-osobowe z wodą bieżącą zimną i ciepłą, centralne ogrzewanie, jadalnia w DW „Leśny Zamek”, sala telewizyjna, kąpielownia, do biblioteki w DW „Zakopianka” — 200 m.

✱

DW „ŚNIEŻKA” — ul. Słowackiego 7, tel. 408, PKP — 2600 m, PKS — około 200 m. Położony jest na wys. 650 m n.p.m. Do basenu kąpielowego — 1500 m. 6 budynków kat. II i III, oddalonych od siebie o ok. 200 m, pokoje 2, 3 i 4-osobowe, część z wodą bieżącą zimną i ciepłą, centralne ogrzewanie, jadalnia — 57 miejsc, 2 sale telewizyjne, świetlica, kąpielownia, Klub Książki i Prasy „Darzbór”, boisko do siatkówki i kometki.

✱

DW „UROCZA” — ul. Odrodzenia 35, tel. 394, PKP — 5000 m, PKS — 100 m (przystanek Wang). Położony jest na wys. 816 m n.p.m. Do basenu kąpielowego — 750 m. 7 budynków kat. II i III, oddalonych od siebie o ok. 200 m, pokoje 1, 2, 3 i 4-osobowe, z wodą bieżącą zimną i ciepłą, centralne ogrzewanie, jadalnia — 179 miejsc, świetlica, sala telewizyjna, klubo-kawiarnia, biblioteka, czytelnia, plac zabaw dla dzieci.

✱

DW „WANG” — ul. Na Śnieżkę 4, tel. 451, PKP — 5000 m, PKS — 150 m. Położony jest na wys. 880 m n.p.m., obok świątyni Wang. Do basenu kąpielowego — 750 m. 2 budynki kat. II, pokoje 2, 3 i 4-osobowe z wodą bieżącą zimną i ciepłą, centralne ogrzewanie, jadalnia — 120 miejsc, świetlica, sala telewizyjna, biblioteka.

✱

DW „ZAKOPIANKA” — ul. Saneczkowa 3, tel. 486, PKP — 3500 m, PKS — 100 m. Położony jest na wys. 750 m n.p.m. W DW mieści się wypożyczalnia sprzętu zimowego, 150 m do basenu kąpielowego. Obok są dobre tereny do uprawiania sportów zimowych. 4 budynki kat. III, oddalone od siebie o ok. 40 m, pokoje 2, 3 i 4-osobowe z wodą bieżącą zimną i cie-

plą, centralne ogrzewanie, jadalnia — 156 miejsc, dwie sale telewizyjne, świetlica, Wczasowy Klub Książki i Prasy, bufet, plac zabaw dla dzieci.

✱

DW „ZNICZ” — ul. 1 Maja 59, tel. 553, PKP — 2000 m, PKS — 250

m. Położony jest w centrum Karpacza na wys. 550 m n.p.m., około 1500 m od basenu kąpielowego. 2 budynki kat. II, oddalone od siebie o ok. 20 m, pokoje 1, 2 i 3-osobowe, z wodą bieżącą zimną i ciepłą, centralne ogrzewanie, jadalnia — 95 miejsc, świetlica, boisko do siatkówki i kometki, plac zabaw dla dzieci.

opr. (zb)

O NIEDZIELI POMYŚL W CZWARTEK

TRASA NR 2

SZKLARSKA PORĘBA — BIAŁA DOLINA — WYSOKI KAMIEŃ (1058 m) CZARNA GÓRA (965 m) — ZAKRĘT ŚMIERCI — PIECHOWICE

Z Jeleniej Góry do Szklarskiej Poręby jedziemy autobusem PKS z przystanku przy dworcu kolejowym lub koleją. Stąd za znakami czerwonymi idziemy w kierunku pn. zach. przez Białą Dolinę (dawne centrum miejscowości, które powstało na początku XVII wieku dzięki rozwiniętemu tu hutnictwu szklarskiemu) na Wysoki Kamień (1058) — 1 godz. 30 min.

Z Wysokiego Kamienia oglądać można wspaniałe panoramy Kotliny Jeleniogórskiej i otaczających ją pasm górskich. Dawniej stało tu schronisko wybudowane w roku 1837, jako jedno z pierwszych w Sudetach Zachodnich.

Z Wysokiego Kamienia wędrujemy dalej za znakami żółtymi w kierunku wschodnim, obok Kozich Skał, na Czarną Górę (965 m), odwiedzając już w średniowieczu przez poszukiwaczy skarbów — Wąłonów i dalej do Zakrętu Śmierci — ok. 45 min. Zakręt Śmierci jest celem bardzo wielu wycieczek turystycznych i pięknym punktem widokowym. Roztacza się z niego tak zwany „Złoty Widok” na Karkonosze, jedna z najpiękniejszych panoram jaką można zobaczyć w tych górach.

Następnie idziemy za znakami żółtymi do Zbójeckich Skał, grupy hornfelsowych skał — ok. 10 min. W pobliżu znajdują się sztolnie po XIX-wiecznej kopalni pirytu. Następnie udajemy się do Piechowic — ok. 50 min. Dzisiaj Piechowice są miastem liczącym 6,9 tys. mieszkańców o silnie rozwiniętym przemysle.

Powrót koleją, autobusem PKS, lub MPK nr 9 i nr 15.

TRASA NR 3

SZKLARSKA PORĘBA — WODOSPAD KAMIEŃCZYKA — SCHR. „NA HALI SZRENICKIEJ” — KONSKE LBY — SZRENICA (1362 m) — SCHR. „POD ŁĄBSKIM SZCZYTEM” — WODOSPAD SZKLARKI — SZKLARSKA PORĘBA

Uwaga — trasa wycieczki przebiega w strefie przygranicznej i jest dostępna w czasie trwania stanu wojennego.

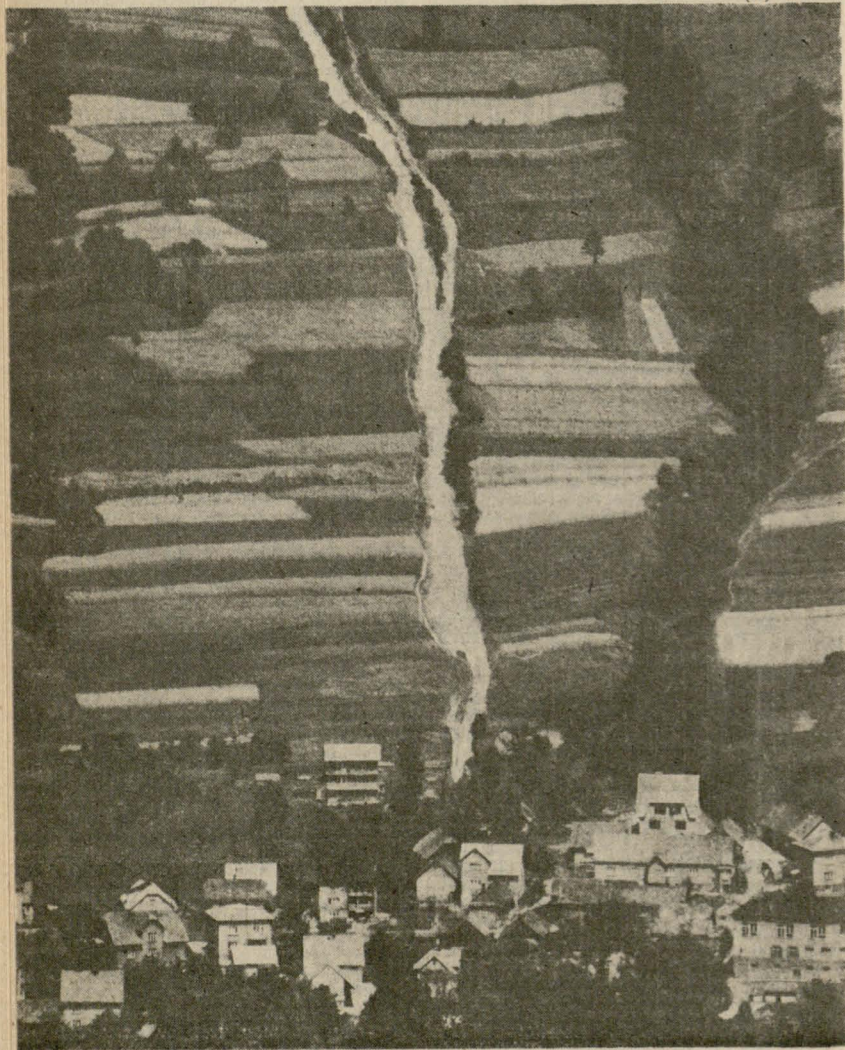
Z Jeleniej Góry do Szklarskiej Poręby Górnej jedziemy koleją lub autobusem PKS. Stąd za znakami czerwonymi idziemy koło Kruczych Skał i Krzywych Baszt, oraz Huty Szkła Kryształowego „Julia”, do wodospadu Kamieńczyka (27 m) — najwyższego wodospadu polskiej strony Karkonoszy, — ok. 50 min. Od wodospadu dalej za znakami czerwonymi udajemy się do schroniska „Na Hali Szrenickiej” (1195 m), położonego na pn. zach. stoku Szrenicy, — ok. 1 godz. 15 min. Po drodze oglądamy piękną panoramę Szklarskiej Poręby, Gór Izerskich i Kotliny Jeleniogórskiej.

Z Hali Szrenickiej za znakami zielonymi wędrujemy do malowniczej grupy skalnej położonej na pn. zboczu Szrenicy — Koniskich Łbów, — ok. 25 min, skąd dalej za znakami czarnymi na Szrenicę (1362 m), — ok. 5 min. Ze szczytu zjeżdżamy do stacji pośredniej kolei linowej, by stąd za znakami czarnymi dojść do znaków żółtych, które doprowadzą nas do najstarszego schroniska górskiego w zachodniej części Karkonoszy — „Pod Łąbskim Szczytem”, — ok. 1 godz.

(lt)

Po krótkim odpoczynku schodzimy do Szklarskiej Poręby Dolnej za znakami niebieskimi tak zwaną „Czeską Ścieżką”, obok Borówczanych Skał do wodospadu Szklarki (10,5 m) i schroniska PTTK „Kochanówka”, — ok. 1 godz. Dojście do Szklarskiej Poręby Górnej za znakami zielonymi malowniczym przełomem rzeki Kamiennej, — ok. 1 godz..

(it)

Zdjęcie z wystawy pokonkursowej II Biennale Fotografii Górskiej — Zygmunt Trylański — „Sadź”

SZUKAJMY SKARBÓW (3)

Kontynuujemy cykl podający dane o skarbach, które spoczywają w ziemi na terenie województwa jeleniogórskiego. Źródłem informacji są stare zapisy, podań i legendy. Ile w nich prawdy, trudno autorytatywnie powiedzieć, może jednak warto poświęcić trochę czasu, aby z łopatą i kilofem udać się na poszukiwanie przygody.

Przypominamy, że w wypadku odkrycia skarbów:

- nie wolno ich sobie przywłaszczać, gdyż stanowią one własność społeczną, nieprzestrzeganie tej zasady jest karalne,
- o znalezisku należy zawiadomić Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie, a gdy jest to niemożliwe najbliższy Urząd Miasta czy Gminy, posterunek lub patrol MO, konserwatora zabytków,
- znalazcy należy się nagroda rzeczowa lub pieniężna, albo też określone odpowiednimi przepisami „znależne”,
- wszystkie znaleziska należy zostawić w miejscu ich odkrycia — nie należy ich wydobywać z ziemi, suszyć i oczyszczać — pozostawmy to fachowcom.

KAMIENNA GÓRA — to stare miasto województwa jeleniogórskiego, wyrosło z XIII-wiecznej osady targowej nad Bobrem. Posiadało warowny zamek o nazwie Straża, strzegący jednego z dawnych szlaków kupieckich, wiodących z Dolnego Śląska, przez Bramę Lubawską do Pragi. Zamek ten „stał na wznieśleniu poza miastem”, w miejscu obecnego cmentarza. Został zburzony podczas wojen husyckich w I połowie XV. Według regionalnych opowieści kamienne jego mury zostały rozebrane przez husyckich wojaków, którzy szukali skarbów opata cystersów, przywiezionych tu z Krzeszowa i ukrytych w zamku. Nie zostały one odnalezione, lecz wiara w ich istnienie była tak ogromna i długotrwała, że w XIX wieku poszukiwały skarbów opata również i oficjalne władze pruskie. Pod pretekstem uzyskania miejsca pod cmentarz rozebrano resztki murów zamkowych przy niwelacji terenu. Skarbu opata jednak nie znaleziono mimo dokonania rozbiórki nawet fundamentów tej sędzwej, piastowskiej budowli.

Inną, nierozszyfrowaną dotychczas jeszcze zagadką Kamiennej Góry jest historia mistrza Łoży Masońskiej, który miał swą siedzibę w jednej z istniejących do dziś murowanych kamienic w północnej pierzei Rynku. Krzesło to było odlane ze srebra i posiadało bogato zdobione oparcie, wysadzone licznymi szlachetnymi kamieniami, które upiękaszły umieszczony na nim symbol wolnomularzy, przedstawiający kielnię i węglelnicę.

*

KARPACZ. Kamienisty pokryty lasem teren Karpacza był już w średniowieczu miejscem penetracji górników walońskich, poszukiwaczy złóż rud i

metali szlachetnych, a potem szlachetnych kamieni. Według podań górnicy walońscy pod dowództwem niejakiego Molair'a założyli osadę Płóczki nad Łomnicą, w miejscu przyrodniczego odkrycia złóż złożeńskich płaszków.

Tereniem ich penetracji był również Kowarski Grzbiet, gdzie zachował się do dnia dzisiejszego, tzw. „waloński kamień”, na powierzchni którego widnieje, już obecnie słabo widoczny, dziwny i nierozszyfrowany przez nikogo znak, przedstawiający skrzyżowany z górniczym młotem kilof, litery WS, mały, równoramienny krzyż i płytki, owalny dołek.

Często odwiedzana przez geologów i amatorów-poszukiwaczy szlachetnych kamieni była dolina Niedzwiedzi, nosząca nazwę Sowiej Doliny. Do dzisiaj, szczególnie wiosną można je tu znaleźć (najczęściej granaty).

Szczegółowe zbadanie wymaga również znajdująca się na lewym brzegu Pławy (lewo-brzeżny dopływ Łomnicy), w pobliżu szlaku Im. Bronisława Czecha i drogi jezdnej z Blerutowic na Śnieżkę, niezidentyfikowana dotychczas przez nikogo sfera kamieni, która według podań jest pozostałością po istniejącej w tym miejscu do XIV wieku strażnicy górskiej, strzegącej tzw. „Śląskiej Drogi”, wiodącej przez Karkonosze do Czech, a w następnym stuleciu służącej za siedzibę bogobojnemu, nieznanemu z imienia pustelnikowi, który przywędrował tu z Czech, a potem pustelnikowi Mateuszowi z Kowar.

Wielu opowiadań wiąże się też z Małym i Wielkim Stawem w rejonie Karpacza. Według jednego z nich średniowieczni górnicy ze Złotoryi z powodu wstrzymania im wypłaty przez

książęcego nadzorcę kopalni złota, zbuntowali się, zrabowali złoto zgromadzone w kopalni i uciekli w stronę Czech. Nadzorca wszczął pogon za buntownikami. Górniczy słoczyli z jego ludźmi walkę w rejonie Polany. Kilku swoich towarzyszy wystawił do Wielkiego Stawu by zatopili złoto, gdzie znajduje się ono aż do chwili obecnej.

Natomiast Mały Staw kryje od czasu zakończenia ostatniej wojny inną tajemnicę. Znajduje się w nim rzekomo zatopione przez Niemców archiwum wojskowe, oraz beczki z piwem i winem dobrego gatunku, ukryte przez właściciela schroniska, noszącego współcześnie nazwę „Samotnia”. Nie znane jest nam dokładne miejsce ich zatopienia, lecz wiadomo, że 7–10 lat temu, podczas prac związanych z przygotowaniem trasy do międzynarodowych zawodów w pływaniu podwodnym na orientację w Małym Stawie, nurkowie odnaleźli znacznej wielkości drewnianą beczkę. Po wyjęciu jej z wielkim trudem z wody na brzeg, okazało się jednak, że zawierała ona jakąś brązowo-brunatną ciecz.

*

KARPNIKI (gmina Janowice Wielkie). W tej starej wsi, położonej u stóp Gór Sokolich, istnieje otoczony wodą, renesansowy zamek, zbudowany w pierwszych latach XVII wieku, przy wykorzystaniu starych murów zamku

stojącego tu znacznie wcześniej. Jego wnętrza kryją legendarny skarb azjatyckiego rodu Kirildz-Arslanów, przywieziony tu i ukryty w I połowie XVII wieku. Opowieść o nim jest dość szczegółowa i kończy się przed wojnami napoleońskimi, gdy jeden z żyjących wówczas potomków właściciela skarbu przybył z Rosji, przywożąc plan jego ukrycia, lecz na wskazanym miejscu odkrył jedynie schowek zawierający skrawek materiału pokryty haftem przypominającym niezrozumiałe znaki pisma „wyglądem zbliżone do tureckich, czy też arabskich liter”.

W pobliżu wsi, na Krzyżnej Górze znajdują się ruiny małego zameczku górskiego o nazwie Sokolec, spalonego w sierpniu 1434 r. Pod popiołami, które są dowodem tego pożaru, ma znajdować się rzekomo stopione srebro i złoto z drogocennych przedmiotów zgromadzonych tu przez ówczesnego właściciela, sprzymierzeńca ruchu husyckiego na Dolnym Śląsku, Hanusza Czyrny. Niecodziennym przypadkiem jest zbliżność występujących w ludowych opowieściach o tym zamku osób, z postaciami historycznymi z tego okresu. Ze skarbami znajdującymi się pod zamkiem Sokolec związana jest również niemiecka opowieść „o księżniczce Hildegardzie z królewskiego rodu Piastów” strzegącej ukrytego skarbu, zanotowana w książce z 1886 r.

opr. ALEKSANDER WIĄCEK

Czy wiesz że...

— najwyżej położona żyła bazyliu w Polsce znajduje się w Małym Śnieżnym Kotle,

— w Świeradowie Zdroju i Łądku Zdroju, oraz w sztolni w Kowarach znajdują się wody radoczynne,

— granaty spotkać można w Grzbiecie Kamienickim i w dolinie Izery w Górach Izerskich, a najwięcej na zboczach Skalnego Stolu w Karkonoszach,

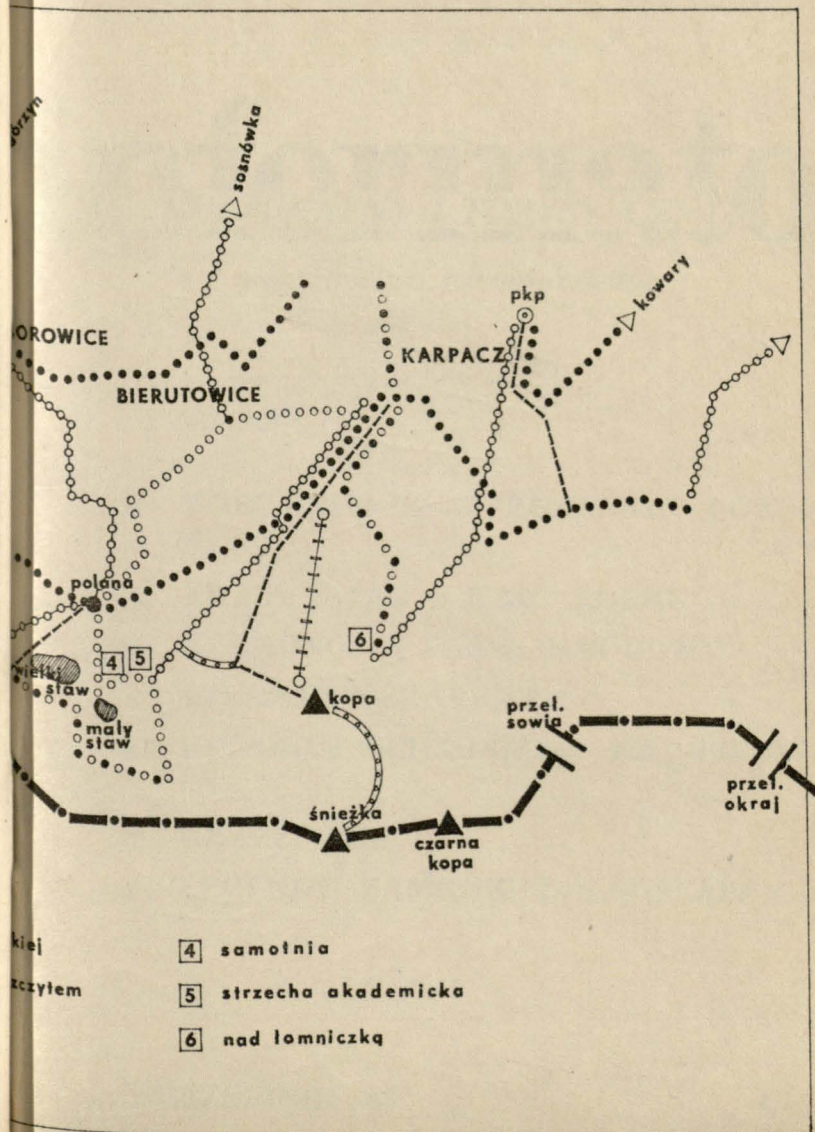
— górnictwo złota na Dolnym Śląsku, według źródeł pisanych, datuje się od XIII wieku, ale badania archeologiczne i tradycja przesuwają jego początki na wiek X, a w niektórych wypadkach na czasy przedhistoryczne, w epokę brązu,

— z wydobyciem złota w Sudetach

związane są okolice Lwówka Śląskiego wzdłuż Bobru po Włodzice Wielkie, doliny Piórczki i Kózki, dolina Kaczawy w pobliżu Złotoryi, od Świerawy po Kopacz, ośrodkiem wydobycia legła kruszczy był także Złoty Stok, Złotniki Lubańskie oraz Jezów Sudecki,

— miedź wydobywano w Miedziance, Clechanowicach i Czarnowie w Rudawach Janowickich oraz w Radomierzu w Górach Kaczawskich i w okolicy Złotoryi, a zwłaszcza w okolicy Wilkowa na Pogórzu Kaczawskim,

— kopalnie rud uranu działały w Kowarach i Kleinie; obecnie w starej sztolni w Kowarach mieści się jedyne w Polsce podziemne inhalatorium radonowe przeznaczone do leczenia chorób układu krążenia.

CENA 10 ZŁ

